A JEWISH CANADIAN DAILY Circulated All Over CANADA And Abroad

The Daily Hebrew Journal

דער אידישער זשורנאל

פאליטישע אונאפהענגיג נאציאנאל

אַ צייטונג וועלכע כיט פרייהייט פון אויסדרוק צו אלע שיכטען.

VOLUME XIX No 7837 | Wednesday, April 6th, 1932 | יום ד׳, כ״ט אדר ב׳, פרשה תזריע, תרצ״ב. | טאראנטא, מיטוואך דער 6־טער אפריל, 1932. | PRICE THREE CENTS

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY APR 8 1932 ASTOR, LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

טאראנטא האט צופיל רבנים און שוחטים, זאגט, וועד העיר פרעזידענט ביי אונטערזוכונג

מר. ה. באלטער דערקלערט ביי דער אונטערזוכונג פארוואס דער וועד העיר קעמפט און וואס זענען זיינע צילען, זאגט אז טאראנטא איז א גוטע געשעפטס שטאדט פאר רבנים — ריכטער און אדוואקאטען הערען הלכות שחיטה און וועגען אפמאכען צווישען בוטשערס און וועד העיר.

די פארמיטאג זיצונג

די פארמיטאג זיצונג האט זיך אנגעהויבען מיט דזש. קאהען, דער פרעזידענט פון דער סענטראל בוטשערס אסאסיאיישאן אלס ערות.

דער טשארטער פון דער אסאסיאיי־שאן און א צעטעל פון די בוטשערס זיי־נען צוגעלעגט געווארען אלס באווייזיג.

ווערעגריג אויסגעפרעגט פון ריכטער טייטעל, האט ער דערקלערט, אז כדי צו באדיענען די שלאכט הויז וואלט געגיג געווען 8 שוחטים און 2 משגיחים. ווען דאס כשר פלייש זאל געשאכטען ווערען אין איין פלאץ וואלט גענוג געווען 4 שוחטים. עס איז גענוג צו האבען 8 משגיחים וועלכע זאלען אויספאסען אויף די 71 בוטשער שעפער, וואס פארקויפען כשר פלייש.

קאהען האט לחלוטין אפגעלייקענט, אז ער זאל האבען געבעטען 50 דאלאר ביי א בוטשער סטיין פאר אריינגעהמען איהם אין דער אסאסיאיישאן.

ער דערצעהלט, אז דאס איינציגע וואס ער האט פארלאנגט שותף איז געווען, אז ער זאל אפצאהלען א חוב, וואס ער איז שולדיג געווען צו א האלסייליער.

פרעזידענט פון וועד העיר, ה. באלטער ווערט אויסגעפרעגט

דער נעקסטער עדות, ה. באלטער, פרעזידענט פון וועד העיר, פארנעהמט דאס די גרעסטע טייל פון דער זיצונג. אין אנ־הויב פון זיין רעדען מאכט ער עטליכע דערקלערונגען.

וועד העיר האט געוואלט בלויז פרייע קאנקורענץ.

דער וועד העיר איז געגרינדעט גע־וואָרען ניט צו באקעמפען עמיצען, נאר צו שאפען א מעגליכקייט פאר פרייער קאנ־קורענץ. זיי האבען געזוכט פאר זיך די זעלבע רעכט אין שטאדטישען שלאכט־הויז, וואס די קהלה האט.

אין דעם אגרימענט מיט דער בור־טשערס אסאסיאיישאן איז ניט געווען קיין פונקט וועגען צוברעכען די קהלה. ער גערעכנט ניט ענענו דעם נאנצען אגרי־מענט, וועלכען ער האט געזעהן און אונ־טערגעשריבען אבער ניט אינגאנצען אי־בערגעלייענט.

דער וויכטיגסטער פונקט אין דעם אגרימענט איז געווען, צו געבען די בור־טשערס א פארשטעהערשאפט אין ווער העיר.

דער וועד העיר האט בלויז געוואלט אויספיהרען, אז אין דער קהלה זאלען זיין פארטראטען אלע טיילען פון דער באפעל־קערונג, אלע שולען אין טאראנטא פאר־מאנען ביז א 3 טויזענט מיטגליעדער, 2 טויזענט פון זיי זיינען געגען דער קהלה.

טאראנטא איז א גוטער ביזנעס פאר רבנים.

טאראנטא, דערקלערט באלטער, האט מעהר רבנים ווי אירגענד וועלכע אנ־דערע אידישע שטאדט.

עס איז א גוטער ביזנעס פלאץ פאר רבנים. זיי קומען אהער און נאכדעם דארף זיי די שטאדט אויסהאלטען. דער וועד העיר וויל אז אין יעדע שול זאל זיך אנ־שטעלען איהר רב, וואס זי וויל, און זי זאל איהם צאהלען און דאס געלט, וואס פאלט אריין פון בשר פלייש זאל גיכער גענהן פאר ארימע, יתומים א. א. וו. עס איז ניט ריכטיג אויסצוגעבען בלויז 16 הונדערט דאלאר אויף צדקה פון עטליכע און זעכציג טויזענט דאלאר איינגאהמע.

דאן נעהמט זיך דער וועד העיר אן די קריוורע פון די אידען, וואס באלאנגען ניט צו קיין שהלען די מיסגלידער פון סאסייטיס און אנדערע, וואס באלאנגען ניט צו קיין שוהלען, צאהלען אויך דעם שמייער אויף בשר פלייש, און זיי האבען א רעכט צו באשטימען, וויפיעל און וואס מיט דאס געלט זאל געמאכ וועדן. אויף דער פראגע פון ריכטער דערקלערט ער, אז די אידען וואס באלאנגען ניט צו קיין שוהל זיינען זיכער אויך ארטאדאקסישע אידען.

עס געפינען זיך שטענדיג מענשען, וואס זיינען אומצופרידען,

— און אז אלע סאסייטיס און שוה־לען וועלען זיין אנגעשלאסען אן אייער קערפערשאפט, וועלען דאך נאך בלייבען אידען, וואס זיינען ניט אנגעשלאסען אן קיין סאסייטי. וועלען זיי זיין צופרידען מיט אייערע באשלוסען ?

עס געפינען זיך שטענדיג מענשען, ענטפערט דער עדות, — וואס זיינען מיט אלץ אומצופרידען. אבער מען דארף קוקען אויף דער מאיאריטעט.

בלויז 8 מענשען פיהרען אן מיט דער קהלה

באלטער שלאגט זיך איבער, כדי צו מאכען דיר דערקלערונג, אז זיי זיינען גע־נען דעם, אז 8 מענשען בלויז זאלען אנ־פיהרען מיט דער קהלה, און ער צייגט א

(פארזעצונג אויף פייזדש 5)

ארבייטסלאזע אינשו־רענס ניט היינטיגען יאר, אין קאנאדע

אטאווא, אפריל 5.

אלס אן ענטפער אויף אן אנפראגע וואס איז געמאכט געווארען אין פארלא־מענט פון האנ. פיטער היגען, געווען ארבייטס־מיניסטער האט וועלסלי גארדאן געענטפערט אז אין פארלויף פון דער היינטיגער פארלאמענטארישער סעסיע וועט די רעגיערונג ניט פארשלאגען קיין ביל וועגען שאפען אן ארבייטסלאזען אינ־שורענס סיסטעם.

דער פארלאמענט האט היינט אויך באטראכטט דעם פלאן וועגען אמענדירען דעם בענקראפסי געזעץ. אזוי אז דער פי־נאנץ מיניסטער זאל האבען די אויפזיכט און זאל קענען באשטימען א בענקראפסי סופערינטענדענט.

קריפעל געפונען דערמארדעט

שערבروק, קוויבעק, אפריל 5.

אלעריק קוטור, א קריפעל, 41 יאהר אלט, איז היינט געפונען געווארען דער־מארדעט אין זיין שלאף־צימער. ער איז פריהער געבונדען געווארען און זיין קאפ איז צעשרייטט געווארען מיט א קישען, כדי ער זאל ניט קענען שרייען.

ווער עס האט איהם דערמארדעט איז ניט באקאנט, ווייל זיין הויז איז ניט באר־ריגלט געווארען. קוטור איז געווען גע־שיידט פון זיין פרוי.

רייאט אין ניופאונדלענד; פענסטער און טירען פון פארלאמענט צושמעטערט רעגירונג רעזיגנירט

סט. דזשאנס, ניו־פאונדלענד, אפריל 5.

א רייאט אין וועלכען 15 טויזענט פערזאן האבען זיך באטייליגט האט דא היינט אויסגעבראכען ארום דער פארלא־מענט געביידע. אויס פראטעסט געגען דער איצטיגער רעגיערונג פון פרעמיער סער ריטשארד סקווירס, וועלכער ווערט באשולדיגט פון'ם פאלק אז ער האט באר־קומען 15 טויזענט דאלאר כאבאר פון א גרויסער קאנאדער ברויערי־פירמע.

דר רייאטערס האבען צושמעטערט די פענסטער, די טיהרען פון דער פארלא־מענט געביידע און געצוגעהונגען די פאליסייס צו באהאלטען זיך אינווענדיג אין די קאריאדארען.

וואכען־לאנג זענען שוין פארגעקומען פראטעסט־דעמאנסטראציעס אין לאנד פון טויזענטער אומצופרידענע בירגער אבער דער קליימאקס איז געקומען היינט ארום דער פארלאמענט געביידע. בעת אינוועניג זיינען געזעסען די דעפוטאטען און האבען אויסגעהערט שווערע באשולד־דיגונגען וואס זיינען געמאכט געווארען געגען דעם פרעמיער און געגען דעם סעק־רעטערי אף סטייט באראנס.

די באשולדיגונגען זענען געמאכט גע־וואָרען אין דער פארמע פון א פעטיציע אויף וועלכער 10 טויזענט בירגער האבען זיך ענחת'מעט.

סעניג קאראל'ס פרוי איז שוין נרייט זיך איבערבעטען

בוקארעסט, אפריל 5.

קעניג קארל האט נעכטען אוועגט אפגעשטאמ א באזוך ביי זיין גע'גנ'ער פרוי העלען, און לויט ווי עס ווערט פאר־זיכערט האט ער זי געבעטען אז זי זאל זיך אומקעהרען צוריק צו איהם אלס קע־ניגין פון רומעניע. העלען איז אבער גע־בליבען איינגעעקשנ'ט ביי איהר באשלוס אז זי וועט זיך מיט איהם ניט איבערבעטען כל־זמן דעם קעניגס אידישע געליעבטע מאדאם מאגדא לופעסקו וועט פארבלייבען אין וועלכע עס איז באציהונגען מיט'ן קעניגליכען הויף.

זי האט פארלאנגט אז מאדאם לופעסקו זאל מעהר ניט אריינגעלאזען וועדען אין רומעניע און דער שאטאו בלעמע פאלאץ אין פאריז, וואו זי וואוינט זאל פון איהר צוגענומען ווערען.

דריטער אנגעקלאגטער אין סעמועל וויינשטיין'ס מארד, גע'משפט

לאנדאן, אנט אפריל 5.

היינט האט זיך דא אנגעהויבען דער פראצעס פון דעם 45־יאהריגען מעכאניק דזשאהן טרעקסלער וועלכער ווערט גע־משפט אויף א קלאגע אז ער איז באגאנ־גען א רויבעריי זייענדיג באוואפענט. זיין פראצעס איז אין פארבינדונג מיט דער דערמארדונג פון דעם אידישען גראסעריקאן, מר. מאון פארלאמענט.

שולדיגטען, און ער האט דערצעהלט אז

טרעקסלער איז געווען דער דעם פלאן וועגען באראבען דעם אידישען אז טרעקסלער האט איהם געלערענט ווי אזוי ער זאל אנטלויפען נאך דער רויבעריי און ער האט איהם געוואלט געבען א פאר פארריכטערטע גלעזער צו פארשטעלען זיך די אויגען.

ראמעסבאטאם

וועלכער דארף געהאנגען ווערען דעם 26־טען אפריל, האט ווייטער דערצעהלט אז טרעקסלער איז מיט איהם פריהער ארומגעגאנגען אינ'ם געגענט און האט איהם געצייגט ווי אזוי צו אנטלויפען צו די אייזענבאהן טרעקס.

א סענאציע

האט רעמעסבאטאם ווען ער האט דערקלערט אז אראורזאכט ווען ער האט שולדיג אין זיין איצטיגער לאגע זיינען די מואורים וועלכע האבען געוויזען גענגסטער בילדער. ער האט דערצעהלט אז ער האט אמאל געזעהן אין א בויך ווי אזוי א באנדיט האט ארומגעבונדען א טיבעלע ארום פנים איידער ער איז געגאנגען דורכ־פיהרען א רויבעריי און ער האט אויך אזוי געטאן, האט ער געזאגט.

סעמועל וויינשטיינס שנור,

וועלכע האט צוגעזעהן די רויבעריי און מארד איז ווייטער אמאל איינגעשטראטען אלס ערות און זי האט ווידער דערצעהלט די גאנצע געשיכטע ווי אזוי דער מארד איז באאנגען געווארען.

טרעקסלערס זוהן קלינטאן

האט מודה געווען אז זיין פאטער האט פארבראכט מיט ראמערבאטטאמען, אין קווינען יענעם טאג. דאס זעלבע האט אויך דערצעהלט פרעד פאלארד, וועלכער האט געוואוינט צוזאמען מיט'ן אלטען טרעקסלער.

פאליציי אין ארץ ישראל גרייט זיך צו פאר דעם אנסומענדיגען פסח

ירושלים, אפריל 5 (איטא).

א גערדיקטע שטימונג הערשט איצט אין ירושלים איבער דעם דאפעלטען מאדד פון דעם אידישען טוריסט און דעם אראב־ישען דרייווער. די פאליציי אין באזונ־דערס באזארגט דערפאר וואס די אראבי־שע פראצעסיע פון נעבי מאסא פאלט אויס היינטיגען יאהר צוזאמען מיט'ן פסח.

"פאר מיר שטעהען איצט פאר די שווערסטע טעג זינט איך האב איבערגע־נומען דעם אמט", האט דער פאליציי קאָ־מענדאנט דערקלערט דער "איטא" אבער אלע נייטיגע פארהיטונגס מיטלען זענען שוין אנגענומען געווארען, האט ער פאר־זיכערט.

ער האט אויסגעדריקט זיין האפנונג אז אדרנונג און רוה וועט אויפגעהאלטען ווערען, כאמש ער האט צוגעגעבען אז די שטימונג איז איצט זעהר אן אנגעצוינגענע.

דער תאי קאמישאנער האט היינט געפלאנצט א בוים אינ'ם באלפור וואלד לעבען פלומרפע בוים אין דער אנווענע־הייט פון אוסישקינען, בראדעצקי, ניומאן און הויכע רעגיערונגס בעאמטע.

דייטשע פאשיסטען באשול־דיגט פון פרייסישער רעגיערונג

בערלין, אפריל 5.

דער פרייסישער אינערן מיניסטער, קארל סטווערינג האט היינט עפענטליך געמאכט זיין באשולדיגונג, אז די פאשיס־טישע ("נאצי") שטורם־בריגאדעס זענען געווען גרייט צו פארכאפען די מאכט אין דייטשלאנד מיט גוואלד־מיטלען, ווען הינרענבורג וואלט דערוועהלט געווארען אלס פרעזידענט דעם 13־טען מערץ.

ער האט פארעפענטליכט דאקומענ־טען צו שטיצען זיינע באשולדיגונגען.

מצות אין מאסקווע, קאסט 3 דאלאר א פונט

מאסקווע, אפריל 5.

די אי[illegible] שע צייטונג "עמעס" [illegible] ארעפענטליכט, אז פאר[illegible] אין רוסלאנד ווערט [illegible] דאלאר און פאר אפגע־קע[illegible] מצות געהמט מען ארום א דאלאר. אויב די איינגעגע מעל פאר די מצות ווערט צוגעשטעלט.

געלט און מעהל פאר מצות ווערט געזאמעלט אין דער 'ספאסאלגינישעווסקי' סינאגאגע אבער די בעקעריין זענען ער־נעט אויף א געהיימען פלאץ אין א ביי־שטערטעל.

לאנגע רייהען מיט אידען שטעהען אין דריסען פון די שוהל אפיסעס וואר־טענדיג פאר א געלעגענהייט צו באקומען די מצות.

דער 'עמעס' פרעגט אויב די איבער־גענעבענע אטעאיסטען ווייסען ווענען דער דאזיגער רויבעריי און שווינדעל וואס ווערט אנגעפיהרט אין מאסקווע אונטער זייער נאז.

קריגט 1000 דאלאר פאר ניט שכור'ן

ריכטער קעלי האט נעכטען גע־פסק'ענט אין אסגוד האל, אז דר. ר. מעקינאן איז באראכטיגט צו קריגען די 1000 דאלאר וואס זיין פארשטארבענער באלעבאס ווילים פעטריק פאור האט איהם צוגעזאגט, מיט א תנאי אויב ער וועט אפולען יאהר ניט טרינקען קיין שנאפס. אזוי ווי מעקינאן האט טשקע ניט געטרונקען, האט דער ריכטער גע־זאגט, קומט איהם דאס געלט.

לינדבערג איז האפנונגספול דער־ווארטענדיג היינט זיין קינד

טרענטאן, נ. דזש. אפריל 5.

א שטימונג פון אפטימיזם און דער־ווארטונג איז היינט געווען צו באמערקען אין לינדבערג'ס הויז. אפילו קאל. לינד־בערג גופא איז געווען זעהר פרעהליך און אויפגעלייגט.

טראץ דעם וואס די פאליציי האט נאך נאר ניט אויפגעטאן מיט איהרע אונטערזוכונגען, איז עס אבער זיכער אז די לינדבערגס האבען היינט אדער מאר־גען דערווארט צו קריגען זייער נעקידבעש־טען זוהן צוריק. זיין עראפלאן ווערט גע־האלטען גרייט אינ'ם לופט־האפען פון נוארק און ווי עס ווערט פארשטאנען וועט ער יעדע מינוט מעגליך ערגעץ אפלייהען.

וואוניאדר־הייוועון מאס. אפריל 5

עס ווייזט אויס אז לינדבערגס קינד נעפינט זיך ערגעץ צווישען די פיעלע אינז־לען. אין וואוניארד מאונד אין עס ווייזט אויס אז דאס קינד וועט נאך היינט פון נען "שפיאנען" ארום דעם געגענט כדי צו שטעלען זיך אין פארבינדונג מיט דער קינדערפערס שיף.

דאנען אומגעקעהרט ווערען.

דאס קינד געפינט זיך אויף א יאכט וועלכע טראגט דעם נאמען "נעלי" אדער "סאלי". ספעציעלע שיפען און עראפלא־נען ווערען אין דער נאכט אויפגעשטעלט.

ענגלאנד וועט ענדערען "דאול" סיסטעם

לאנדאן, ענגלאנד, אפריל 5.

אן די בריטישע רעגיערונג פלאנע־וועט צו ענדערען אין גאנצען די איצטי־גע "דאול" (ארבייטסלאזען אינשורענס) סיסטעם, איז היינט דערקלערט געווא־רען פון דעם ארבייטס־מיניסטער סער הענרי בעטערטאן. "די רעגיערונג וויל שטעלען די אינשורענס סיסטעם אויף א געזונטען און פערמאנענטן באזיס", האט דער מיניסטער דערקלערט.

ער האט צוגעגעבען, אז דער איצטי־גער צושטאנד איז א כאאטישער.

אנטיסעמיטען אין גריכענלאנד ווילען ארויסטרייבען די אידענפון לאנד

סאלאניקא, גריכענלאנד, אפריל 5 (איטא)

אז די נאציאנאליסטען אין גריכענ־לאנד זענען נאך פארט זייערע אנטי־אידישע העצעס פאר א אידישען באיקאט און אז מען זאל ארויסטרייבען די אידען פון לאנד — די דאזיגע באשולדיגונג אין געמאכטס געווארען פון דעם אידישען דע־פוטאט בעסאנטשי, בעת ער איז אויפגע־טראטען אלס ערות היינט ביים דריטען טאג פונ'ם פראצעס פון די עלף באשולדיג־טע אין פארבינדונג מיט די פאגראמען אין סאלאניקא פון לעצטען יאהר.

דער פראצעס ווערט פארטגעזעצט אין דער שטאדט ווייא אנשטאט אין סא־לאניקא, כדי צו פארמיידען פון אנטי־אי־דישע אונרוהען וועלכע זאלען ארויסקומען אין פארבינדונג מיט'ן פראצעס.

צוויי אידישע קרבנות האבען היינט דערקענט אין געריכט צוויי פון די בולי־גאנעס בוסאלידיס און נוקלאידיס.

דער אידישער דעפוטאט יצחק שאפי האט באשולדיגט דעם דירעקטאר פון דער רעגיערונגס פרעסע ביורא אז ער איז פארגטווארטליך פאר די העצעס דורך פורמע אויף $2000.

דער פרעסע פאר די פאגראמען אויף אי־דען.

דער פראצעס איז פלוצלינג אפגע־לייגט געווארען פאר א וואך צייט.

טאראנטאר איד ארעס טירט אין דענווער אויף ננכה סלאנע

דענווער, קאלאר. אפריל 5.

מאקסוועל ראזען, 40 יאהר אלט, איז דא היינט ארעסטירט געווארען אויפ'ן פארלאנג פון דער טאראנטער פאליציי דערפאר וואס ער איז אנטלאפען פון פרוי זאן מיט פיער יאהר צוריק.

ראזען איז געווען דער הויפט פון דער גנגענהיים דיסטילעריס קאמפאניע אף קענעדע. אין 1928 איז ער ארעס־טירט געווארען אויף א קלאגע אז ער האט אויסגענארט אדער באשווינדעלט די פורמע אויף $2000.

קויה פון ישראל קיווא ווערט פארקומען היינט פארנאכט

די קויה פון ישראל קיווא, ליינא־טייפ־אפטרייטער פון "זשורנאל", וועלכער איז מאנטאג געשטארבען נאך א קורצער קראנקהייט אין דזשענעראל האספיטאל, איז צוליעב געוויסע אוראזכען אפגעלייגט געווארען ביז היינט 5 אזייגער פארנאכט אנשטאט וואס עס האט געזאלט פארקו־מען נעכטען אין דער זעלבער צייט.

די קויה איז אפגעלייגט געווארען אויף היינט צוליעב דעם וויל זיינע קרובים קומען היינט אן.

דער גאנצער סטעף פון דער מאנט־רעאלער אידישער צייטונג 'קענעדער אד־לער', וואו דער פארשטארבענער האט פריהער געארבייט האט נעכטען צוגע־שיקט א באדויערונגס־טעלעגראמע אויפ'ן טויט פון קיווא'ן.

די טעלעגראמע לויטעט: "מיר זע־נען שטארק געריהרט פון דעם פריהצייטיי־גען טויט פון אונזער געווענענעם קאלעגע ישראל קיווא. דריקט אויס אונזער מיט־נעפיהל צו די פריינט".

דייטשלאנדס בודזשעט דערמאנט ניט ווענען העפאראציעס

בערלין, אפריל 5

דער פרעלימינארער צוזאמענשטעל פון דייטשלאנדס בודזשעט פאר 1932, האט אויסגעלאזען אינגאנצען די רעפעראַ־ציעס צאהלונגען, אזוי איז היינט אויסגע־פונען געווארען. דאס איז דאס ערשטע מאל נאך דער מלחמה וואס די דייטשע רעגיערונג האט אויסגעלאזען די דאזיגע אויסגאבען.

דאס פינאנץ מיניסטעריום האט דער־קלערט אז די רעפעראציעס זענען אויס־געלאזען געווארען ערשטענס דערפאר ווייל די באשטימטע סומע פון די רעפעראציעס איז ניט באקאנט און צווייטענס ווייל די קאמיטע פון די אינטערנאציאנאלע רעפע־ראציעס שליכטוגגען, האט לעצטען יאהר געווען אז דייטשלאנד קען ניט צאהלען די רעפעראציעס.

דאס מיינט ניט אז די דייטשע רע־גיערונג וויל ניט צאהלען די רעפעראציעס, נאר פשוט, זי קען ניט, האט דאס מיניס־טעריום דערקלערט.

דייטשע פאשיסטען באשול־דיגט פון פרייסישער רעגיערונג

בערלין, אפריל 5.

דער פרייסישער אינערן מיניסטער, קארל סטווערינג האט היינט עפענטליך געמאכט זיין באשולדיגונג, אז די פאשיס־טישע ("נאצי") שטורם־בריגאדעס זענען געווען גרייט צו פארכאפען די מאכט אין דייטשלאנד מיט גוואלד־מיטלען, ווען הינרענבורג וואלט דערוועהלט געווארען אלס פרעזידענט דעם 13־טען מערץ.

ער האט פארעפענטליכט דאקומענ־טען צו שטיצען זיינע באשולדיגונגען.

ווארטענדיג אין האפנונגספול דער־

שטעלען זיך אין פארבינדונג מיט דער קינדערפערס שיף.

דאנען אומגעקעהרט ווערען.

דאס קינד געפינט זיך אויף א יאכט וועלכע טראגט דעם נאמען "נעלי" אדער "סאלי". ספעציעלע שיפען און עראפלא־

אנטיסעמיטען אין גריכענלאנד ווילען ארויסטרייבען די אידענפון לאנד

אז די נאציאנאליסטען אין גריכענ־לאנד זענען נאך פארט זייערע אנטי־אי־דישע העצעס פאר א אידישען באיקאט און אז מען זאל ארויסטרייבען די אידען פון לאנד — די דאזיגע באשולדיגונג אין געמאכטס געווארען פון דעם אידישען דע־פוטאט בעסאנטשי, בעת ער איז אויפגע־טראטען אלס ערות היינט ביים דריטען טאג פונ'ם פראצעס פון די עלף באשולדיג־טע אין פארבינדונג מיט די פאגראמען אין סאלאניקא פון לעצטען יאהר.

דער פראצעס ווערט פארטגעזעצט אין דער שטאדט ווייא אנשטאט אין סא־לאניקא, כדי צו פארמיידען פון אנטי־אי־דישע אונרוהען וועלכע זאלען ארויסקומען אין פארבינדונג מיט'ן פראצעס.

צוויי אידישע קרבנות האבען היינט דערקענט אין געריכט צוויי פון די בולי־גאנעס בוסאלידיס און נוקלאידיס.

דער אידישער דעפוטאט יצחק שאפי האט באשולדיגט דעם דירעקטאר פון דער רעגיערונגס פרעסע ביורא אז ער איז פארגטווארטליך פאר די העצעס דורך

טאראנטאר האט צופיל רבנים און שוחטים, זאגט, וועד העיר פרעזידענט ביי אונטערזוכונג

ארבייטסלאזע אינשו־רענס ניט היינטיגען יאר, אין קאנאדע

רייאט אין ניופאונדלענד; פענסטער און טירען פון פארלאמענט צושמעטערט רעגירונג רעזיגנירט

דריטער אנגעקלאגטער אין סעמועל וויינשטיין'ס מארד, גע'משפט

סעניג קארל'ס פרוי איז שוין נרייט זיך איבערבעטען

טאראנטאר איד ארעס טירט אין דענווער אויף ננכה סלאנע

קויה פון ישראל קיווא ווערט פארקומען היינט פארנאכט

דייטשלאנדס בודזשעט דערמאנט ניט ווענען העפאראציעס

פאליציי אין ארץ ישראל גרייט זיך צו פאר דעם אנסומענדיגען פסח

מצות אין מאסקווע, קאסט 3 דאלאר א פונט

N. Y. Public Library 476 Fifth Ave NEW YORK N Y

און יפ'ן גליטשינען וועג

א שפאנענדער אמאן פון אידישען לעבען
אניפ דער זייט ים
נעשריבען פון
פארפאסער פון
„אונטערוועלט"
מארק סאנדעל
(נאכדרוקען פארבאטען.)

(פארזעצונג)

און איצט איז זי ווידער געשטאנען ביי דער זעלבער טיר און דאס הארץ, איז איהרע געווען נאך שווערער ווי דאמאלסט. ווען זי האט אין דער ראזיגער טיר אנגעקלאפט צום ערשטען מאל. זי האט א דריק געטאן דאס קנעפעל און האט מיט א הארץ־קלאפען זיך צוגעהערט צו די טריט פון אינווייניג. באלד, האט זי געטראכט, וועט זי דערזעהן לודוויג'ס חויכע און גלייכע געשטאלט. זי האט איהם כיט ליעב געהאט, דעם לודוויג'ן, זי האט איהם קיינמאל כיט געקענט פארטראגען, אבער אין דעם איצטיגען מאמענט האט זי געביינקט צו זעהן זיין פנים, אזוי ווי א דערמאנונג פון איהרע גליקליכע טעג און נעכט, וואס זי'ז האט אין דער ראזיגער הויז פארבראכט.

אבער די טריט וואס האבען זיך פריהער געהאט דערנעהענטערט צו דער טיר, פון אינווייניג, זענען מיט אמאל אזוי ווי אפגעשטארבען און עס איז שטיל געווארען. וואס קען דאס זיין? האט סאניע געטראכט? איז דאס מעגליך אז מען האט איהר קליינען כיט געהערט? אבער זי האט דאך דייטליך געהערט ווי די טריט זענען צוגעקומען געהענטער צו דער טיר. וואס־זשע איז מיט אמאל געווארען, וואו זענען זיי מיט אמאל אהינגעקומען? און פארוואס עפענט מען כיט די טיר פאר איהר?

זי האט געווארט א קורצע ווייל, אפשר וועט דאך אימיצער ארויסקומען צו איהר. אבער ווען פינף מינוט זענען אוועק און קיינער האט די טיר כיט געעפנט, האט זי ווידער, מיט ציטערדיגע פינגער, א דריק געטאן דאס עלעקטרישע קנעפעל. דאס מאל איז איהר הארץ געווען נאך שווערער ווי פריהער.

ווידער האבען זיך דערהערט טריט אינווייניג, ביי דער טיר. איהר הארץ האט מורא'דיג געקלאפט. און ענדליך האט די טיר זיך געעפנט, און זי האט דערזעהן פאר זיך דעם אלט־באקאנטען לודוויג'ן. זי האט זיך אזוי דערפרעהט מיט איהם, אז זי וואלט גרייט געווען, אין דעם ראזיגען מאמענט, אריינצופאלען אין זייגע הענט און זיך לאזען קושען פון איהם. אבער לודוויג האט זי באגעגנט מיט אן אלטען, העפליכען שמייכעל און האט אפילו כיט געמאכט קיין באמיהונג זי אריינצולאזען אינווייניג.

סאניע איז געווען איבערראשט. זי האט אזא האלטונג כיט געקענט פארשטעהן און באגרייפען. זי האט פונדעסטוועגען געפרוכט שמייכלען, ווי מען שמייכעלט געוועהנליך צו אלטע באקאנטע, און אויסשטרעקענדיג צו איהם די האנט, האט זי געזאגט:

— העלא, לודוויג!

לודוויג האט איהר האנט קוים אנגעריהרט און האט זיך העפליך פארבייגען פאר איהר. עפעס האט ער זיך געפיהלט אומבאקוועם. סאניע האט עס דערפיהלט.

— וואס מאכען אלע אין הויז? — האט זי געפרעגט, און האט זיך אלץ געוואונדערט פארוואס ער עפענט כיט די טיר פאר איהר.

ביי דער לעצטער פראגע האט זיך לודוויג אויפגעכאפט אזוי ווי פון א שווערען שלאף. זיינע אויגען האבען אויפגעבליצט, אזוי ווי עס וואלט ערשט איצט, אין דעם אויגענבליק פאר איהם קלאהר געווארען וואס ער האט צו טאן. ער האט זיך אזוי ווי א כאפ געטאן און האט ברייטער געעפענט די טיר פאר איהר.

— א, א... — האט ער געזאגט — קום אריין, סאניע, איך האב א מעסערזיש צו דיר.

— א מעסערזיש? — האט זי זיך געוואונדערט אריינקומענדיג אינווייניג — וואס פאר א מעסערזיש? פון וועמען? זי האט זיך ארומגעקוקט. אין הויז אין געווען שטיל. אזוי ווי קיין לעבעדיגער מענש, אויסער זיי צוויי, וואלט זיך ראדט כיט געפונען.

—א, וועל... — האט לודוויג געזאגט — א מעסערזיש פון דער מאראם.

— פון דער מאראם? — האט סאניע זיך נאך מעהר געוואונדערט — וואו איז דען די מאראם?

— ניטא.

— ניטא?

— ניין.

— וואו איז זי?

— אוועקגעפאהרען.

(ווייטערעס פולגט)

פועלי ציון און קאמוניסטען שלאגען זיך

וואַרשא, אפריל 5 (אימא)

אלס רעזולטאט פון א קאנפליקט פון דער קארפענטערס יוניאן, איז א בלוטיגער קאמף פארגעקומען צווישען די קאמוניסטען און די פועלי ציוניסטען.

דער פועלי־ציוניסטישער פיהרער קיווועקא און אנדערע זיינען פארוואונדעט געווארען און א סך זענען ארעסטירט געווארען.

דעפארטמענט פון אייזענבאנען און קאנאלען
האדסאן בעי רעגילוועי
פרעיס שער אין מעין דאק אין טשויטשיל, מאניטאבא.
נאטיס צו קאנטראקטארס
פארזיגעלטע טענדערס אדרעסירט צום אונטערזייכענטען און באצייכענט "טענדערס פאר פרעיס שער אין מעין דאק אין טשויטשיל, מאניטאבא", ווערען אנגענומען ווערען אין דעם אפיס ביז 12 א זייגער ביימאג, דאנערשטאג, דעם 12־טען אפריל, 1932.

קאפיעס פון פלענער און ספעציפיקאציעס קען מען באקומען פון דעם אפיס פון דעם דעפארטמענט פון אייזענבאנען און קאנאלען, אטאווא, איינצאהלענדיג פופציג דאלאר ($50.00), צו פארזיכערונג אז דער אזוי געקויפטער טענדערער וועט די סומע אומגעקערט ווערען ביים אנמעלדען די דאקומענטען אין גוטען צושטאנד.

אן אקצעפטירטער באנק טשעק אויף א טשארטערד באנק אין קאנאדע פאר א סומע נישט ווייניגער ווי צעהן (10%) פראצענט פון קאנטראקטארס טענדער און צאלבאר צום אדרעסירט פון דעפארטמענט פון אייזענבאנען און קאנאלען, מוז קומען מיט יעדען טענדער. באנדס פון דער דאלער, אטאווא.

פארטמענט פון אייזענבאנען און קאנאלען פון טשיף אינזשינער אין דעם דענאר דעם דאמטום פון דעם נאטיס אין טראקט פארבען קען מען זעהן אין אונדער פלעגער, ספעציפיקאציעס און קאנטראקטס מיט אעם אקצעפטירטען טשעק. אין יעדען פאל, וועט די דעפאזיט סומע פארלארען נעהן אויב דער טענדערער וועט זיך אפזאגען אנצונעהמען דעם קאנטראקט לויט די באדינגונגען אין דעם צוגעשטעלטען אפער.

טשעק אדער באנדס וואס ווערען צוגעשיקט וועלען צוריקגעגעבען ווערען צו מיניאן אף קאנאדע, אדער קאנעדיען ניי־שאנעל רעזולווע באנס, גארענטירט פון דער דאמיניאן אף קאנאדע, קענען גענוצט ווערען אנשטאט, אדער צוזאמען די באטרעפענדע קאנטראקטארס וועטען טענדערס וועלען נישט אנגענומען ווערען.

דער טשעק אדער באנדס פון דעם דער־פאלגרייכען טענדערער וועלען געהאלטען ווערען אלס סעקיוריטי אדער טייל פון סעקיוריטי פאר אויספיהלען דעם קאנטראקט וועלכען ער נעהמט אן.

דער ניידריגסטער אדער וועלכער טענדער מוז נישט אנגענומען ווערען.

ביי אדרעס,

J. W. PUGSLEY,
סעקרעטאר.
דעפארטמענט פון אייזענבאנען און קאנאלען
אטאווא, 18־טען מערץ, 1932.

5 דאלאר 5 דאלאר

פייפערהענגער און פיינטער

פאר 5 דאלאר א רום פייפערען מיר אויס אייערע רומס מיט די לייטעסט דעזיין. אויך מאכען מיר פיינטינג, קראפטעקס בלענדינג ביילג. רופט גלייך אם טעלעפאן עדעלייך 0527. עסטי־מייטס פריי.

47777-4-16)

גאלדענבערג'ס כשר רעסטאראנט
באזונדערע פלעצער פאר
מילכיגס און פלייש יגס
די אמת'ע כ ש ר ה סיסטעם
עקזיסטירט זינט 1908.
275־273 ספעדיינע עוועניו. טעלעפאן ווייווערלי 4960.

KELVINATOR
עלעקטריק רעפרידזשיריישאן
דאס פיינסטע ווערט
צו באקומען־אבסאלוט!
קען מען יעצט באקומען פאר אזוי ווייניג ווי
$10 איינצאלען
און דעם באלאנס צו 25 סענט א טאג
פאר 30 מאנאטען אויסצוצאהלען
קענט איהר אייך פארגינען צו זיין אזן עלעקטריק רעפרידזשיריי־שאן, וואס הים אפ אייער געזונט און שפייז.

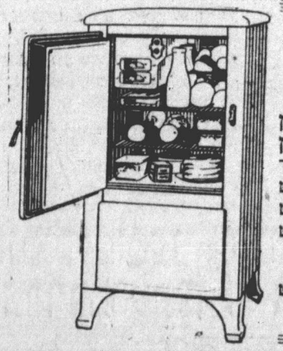

פרידזשידיירס
פאר מילך־ סטארס, בוטשערס און רעסטאראנס.
מיר גיבען א ליבעראלען עלאונס פאר אייער אלטען אייז אדער עלעקטריק רעפרי־דזשיריטאר. פארוואס זאלט איהר פארשווענדען געלט אויף אייז, ווען איהר האט אזא מעגליכקייט.
טעלעפאנירט אדער קומט נאך געזויע פארטיקולארס.

ELECTROCHEF
שנעלסטע עלעקטרישע רענדזשעס

"פאקוסד היט", א נייע אנכ־וויקלונג אין באהייצונג עלע־מענט, האט פארשנעלערט דאס עלעקטריש קאכען. די היץ שלאגט זיך אפ און קאנצענ־טרירט זיך אויף די כלים, אין וועלכע עס ווערט געקאכט. קא־כען נעהמט בלויז א העלפט צייט.

די אויוען דערהיצט זיך ביז 400° אין ווייניגער ווי א העלפט פון דער געוועהנליכער צייט. עס איז דער שנעלסטער היים אויוען אין דער וועלט. קומט אריין און זעהט דעם רענדזש און לאמיר אייך דער־קלערען פיעלע מעלות.

מיר אינסטאלירען אייך גילבערט און באקסטער איל ברענער און אויטאמאטישע קוילען בלאוער אויף לייכטע באדינונגען.

פאר ספעשעל אפאינטמענט טעלעפאנירט: —

דוש. קלמן גארפינקעל
רעפרעזענטאטיוו
טעלעפאן: מידוויי 1227, עדעלייך 6435
אויך יעדען אוועגט פון 7 ביז 9 אויסער פרייטאג

צו פארברענטען

צו פארענטען א 5 רומיגען אפארטמענט, אלע באקוועמליכקייטען, $35 א מאנאט, 180 בעלוואודס עוו. טעלעפאן 7330. אוועגטען טריניטי 7853.

617-4-10)

צו פארענטען אן אפ־טודעיס פלעט פון 3 אדער 4 רומס, הארדוואר פלארס, סינק אין קיטשען, אלע קאנוויניענס. פרעגען 392 מארקהאם סט. טעלעפאן טריניטי 6496 דאבעליו.

655-4-6)

צו פארענטען א שעהנע רום, פאסיג פאר 2, אין א פריוואטער היים, מיט אדער אהן בארד, גרייס סטריט, רעזאניי־בעל. טריניטי 3925.

660-4-6)

צו פארענטען סטאר, סטאק און פיקסטשורס צו פארקויפען. פאר איינצעל־הייטען פרעגען אין 1066 דאנדעס וועסט.

667-4-7)

צו פארענטען 1093 קווין איסט, אפארטמענט מיט גאראדזש. ריזאנייבעל. גלייך אריינצומופען.

1807 דזשיראדד איסט, סטאר און אפארטמענט, $35 א מאנאט. ליידיג ערשטען מאי.

פלעט מיט 10 מאשינען, פלענט רעדי מאנופעקטשורינג דרעסעס. צוקערמאן, 352 ערעלייד וועסט. אוועגטען טריניטי 4947 דאבעליו.

664-4-10)

צו פארענטען א 5 רומיגען אפארט־מענט, אלע מאדערנע קאנוויניענס, פיקס־טשורס, דזשעניטאר סערוויס, ניי דעקא־ריירט, 6 נאר סטריט נעבען קאלעדזש און קלינטאן. — פרעגען דזשעניטאר, אפארטמענט2. טריניטי 1073.

670-4-6-8)

צו פארענטען א פלעט פון 3 אדער 4 רומס, ניי דעקארירט, פיקסטשורס, גלייך אריינצומופען. 181 ביטרים סט. טריניטי 5868 עס.

673-4-8)

צו פארענטען א שלאבט־הויז, 129 פאלמערסטאן עוו. ביליג רענט, שעהן אויסגעפיקסט.

679)

צו פארענטען פאר $75. באהייצטע אפער דופלעקס, 8 רומס, 2 באדרומס, ניי דעקארירט סאן רום 14 ביי 36 הארד־וואוד פלארס דורכאויס, טיילד באד רום, קאמפליט קיטשען, זעהר א שעהנער אפארטמענט, סאן רום מיט 18 קויסמענס ווינדעס, סקרינס, סטארס ווינדעס, עלעק־טריק פיקסטשורס, אויטאמאטיק ראוד היטער, בריק גאראדזש. פרעגען לואיס, 357½ פאלמערסטאן בולווארד.

674-4-8)

חפצ'ס
שיפס־קאנטאר אנאנסירט
גרויסע באַרגיינס
— אין —
שיפסקארטען
פון קענעדע
— נאך יוראפ און צוריק
עס וועט זיך אייך לוינען ווענדען זיך צו חפצ'ן אדער טעלעפאנירען איהם ווענען אינפארמאציע.
באראט זיך מיט מיר יעצט ווענען אימיגראציע פראגען.
חפצ'ס שיפס קאנטאר
DOMINION TICKET OFFICE
143 QUEEN ST., WEST
ADELAIDE 5971

חפצ'ס
„טארגסין"
ארדערס אויף פסח
ווערען טעלעגראפירט
צו וואס שיקען טארגסין ארדערס, ווען מיר טעלעגראפירען עס פאר 25 סענט ביליגסטע פרייזען אין שטאדט.
חפץ'ס שיפס קאנטאר
דעליווערט מיט פולער גארענטיע פסח'דיגע שפייז פעקלאך
(מצה, מעהל, צוקער)
„טארגסין" פעקלאך, אויך דאלארען איבעראל טעלעגראפיש בלויז 25 סענט
1000 צופרידענע קאסטומער!
הונדערטער אונטערשריפטען!
קומט אדער טעלעפאנירט:
חפצ'ס שיפס קאנטאר
DOMINION TICKET OFFICE
143 QUEEN ST. WEST
ADELAIDE 5971

צו פארקויפען

איבערצוגעבען א סעקאנד הענד קלאדינג סטאר. זיכער א לעבען צו מאכען. אורזאכע אויפ'ן פלאץ. 189 יארק סטריט.

6574-7)

צו פארקויפען באים סוטס פון שעהנסטע וואריעס און בעסטע ארבייט, צו $5. 187 דאנדעס וועסט. קארנער סענטער עוו.

669-4-14)

צו פארקויפען א קלענינג און פרע־סינג ביזנעס. ביליגער פרייז. גוטער גע־גענד. פרעגען 164 מארקהאם סטריט. טריניטי 7481.

671-4-7)

ספעשעל פאר פסח

מיר פאליש פארניטשור מיט פרענטש פאליש, גלייך ווי ניי. צופרידענ־הייט גארענטירט. פרעגען ביי נ. באהן, 293 סימקא סטריט עדעלייד 1539.

678)

יוניווערסאל
50 סענט טעקסי

אלע נייע 6 סיליגדער סידאנס. דער איינציגער ביליגסטער אידישער טעקסי קעב פלאץ. ספעשעל פרייזען פאר חתונות און לויות. לאמבארד 1155.

649-5-2)

חזן ב. זולאדאווסקי

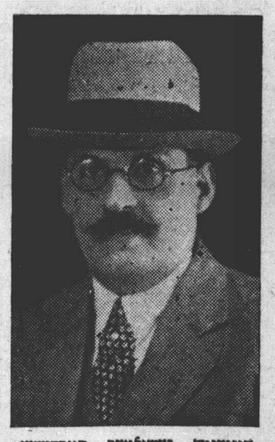

שיניגנש געשולטער סיירדזשען
מוהל
— אויך —
מארערנעה מסרה קדשין
סוירוויסעס אין ענגליש
עלטערען פון קינדער זאלען דאס נעהמען אין אנבעטראכט, ווייל דאס איז דער בענעפיט פון זייערע קינדער
קאנטרי לייט קענען מיך אויך רופען צו זייערע שמחות. איך וועל קיינעם ניט ענטזאגען צו קומען.
וואוינונג 62 בראנזוויק עוועניו.
טעלעפאן קינגסדייל 8832.
אריטע אומזיסט

דעקאריירטאר פיינטינג און פייפערהענגער

הייזער, אפארטמענטס, סטארס און אזוי ווייטער. אויך אויסייד פיינטינג, קוואליטי סערוויס. פריי ריזאנייבעל. טעלעפאן טריניטי 7295 דאבעליו.

526-4-28)

אקאונטענט־בוסקיפער

12 יאהר עקספיריענסד, וועט פיהרען אייערע ביכער טייל־צייט, אדער אויטומאטיש מעסינג פרייזען.
אינקאם טעקס רעטורנס פייל.
א. א. גאלדענבערג
75 האמוואוד דריוו
קילפרעסט 7504 W.

אפיס טעלעפאן: עלגין 3641.
הויז טעלעפאן לאידברוק 4758.
לאיער נייטען פהיליפס קיי. סי.
און קאמפאניע
NATHAN PHILLIPS, K.C.
אימפעריאל באנק בילדינג
171 יאנג סטריט
קארנער יאנג און קווין סט.
אפיס שטונדען: פון 10 פריה ביז 6 נ. מ.

לאיערס גלעס און דיקלער
פון
GLASS - DICKLER & CO.
708 דאמיניאן בילדינג, 465 בעי סט.
אפיס טעלעפאן: עדעלייד 1168 — 1169
אלגעמיינע, ציווילע און קרימינעלע לאו־פראקטיס.
געלט געליהען און אינוועסטירט אויף מארטגעדזשעס.

אפיס טעלעפאן: עלגין 1619
נאך אפיס שטונדען: פרייטי 1446.
לאיער
ה. ס. מאנדעל
פון
גודמאן און מאנדעל
באריסטערס, סאליסיטארס א. אז. הו.
רומס 40—41 אימפיריאל באנק בילדינג 171 יאנג סטריט

אפיס: 45 ריטשמאנד סט. וועסט
705 סענטראל בילדינג.
אפיס טעלעפאן: וויווערלי 2211
הויז טעלעפאן קינגסדייל 8419.
לאיער כ. ווייגבערג בא.
באריסטער, סאליסיטאר, נאטערי פאבליק
געלט צו לייען אויף מארגיידזשעס.
מארגיידזשעס געקויפט.

אפיס: 45 ריטשמאנד סט. וועסט
904־905 סענטראל בילדינג
אפיס טעלעפאן: עדעלייד 3083
הויז טעלעפאן: טריניטי 1078
לאיער סאול אייזען בא.
SOL. EISEN, B.A.
באריסטער, סאליסיטאר, נאטערי פאבליק
געלט געליהען און אינוועסטירט אויף מארטגעדזשעס

קיעווער'ס
גרויסער פוירניטשור סייל
עס איז געבליבען
בלויז א קורצע צייט צו פסח
נוצט דערפאר אויס די געלעגענהייט צו געניסען פון די נידעריגע פרייזען אויף די שעהנסטע 1932 פארניטשור

קיטשען סעט — רעגולאר $95.00 — — — $69 און העכער.
בדרעפעסט סעט — רעגולאר $60.00 — — $39 און העכער.
געדענקט! עס איז די איינציגע סטאר, וואס גיט אייך הייי־קלעס פארניטשור צו אזעלכע באריין פרייזען.
עס איז דא בלויז איין קיעווער סטאר
קיעווער פארניטשור קא.
452 ספעדיינע טעלעפאן מידוויי 7677
אפען אין אוועגט. קיינע ברענטשעס.

יאַלעס אפערט נידעריגסטע פרייזען אייך די לענגסטע טערמס—

7 פיס בעדרום סעט

$159

אן עכטער וואלנאט סעט, מיט וועלכען איהר וועט זיין שטאלץ צו האבען, פייגער סטייל און שעהן געפינישט. מיט די נייע ווענישע שפיגלען און פאפולערען סקעלאפה ברעג. שליסט איין: דרעסער, שיפאנער, האלזוואך וועניגער, פול סיין בעט, בענטש, טישער און נאכט טישעל.

קליינער דעפאזיט — לייכטע טערמס.

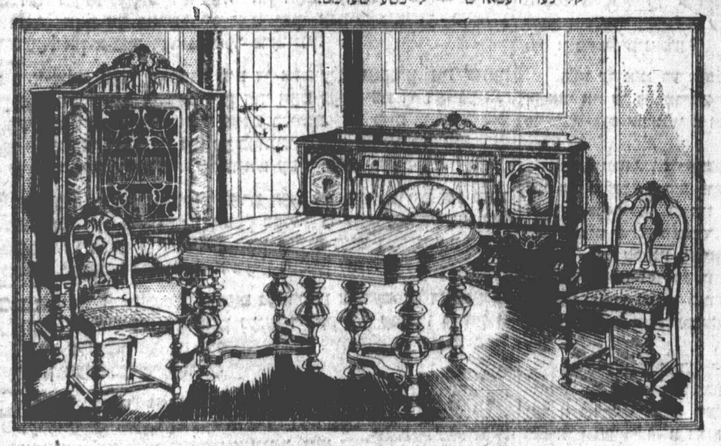

9 פיס דייניגג רום סעט

$129

אין עכטען וואלנאט פון אנציהענדען דעזיין און רייך געפינישט. שליסט איין: 1 בופעט, 1 טשיינע קאבינעט, 1 עקסטענשען טייבעל און 6 גראדיגע דעווינג שטולען.

קליינער דעפאזיט — לייכטע טערמס.

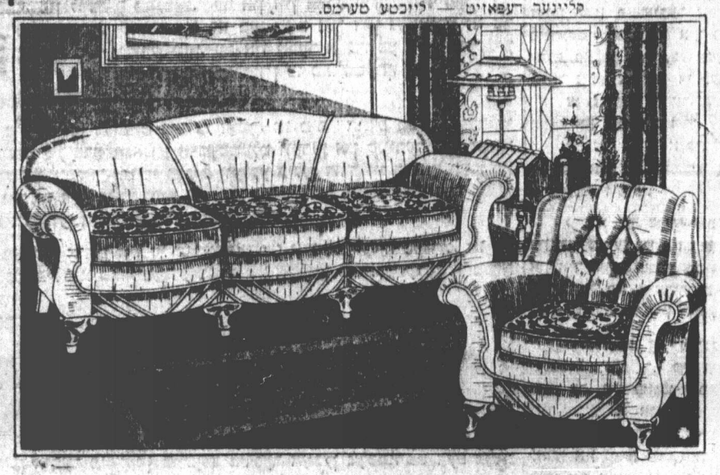

3 פיס קראעלער סעט

$99

יא, עס איז אמת! אן עכטער קראעלער סעט. געדעקט מיט פיינעם גלענצענדען מאהעיר אין טופ וואלנאט אדער בלוי. מיט לויזע ספרינג געפילטע רעווערסיבל קושאנס פאר מעהר קאמפארט.

קליינער דעפאזיט — לייכטע טערמס.

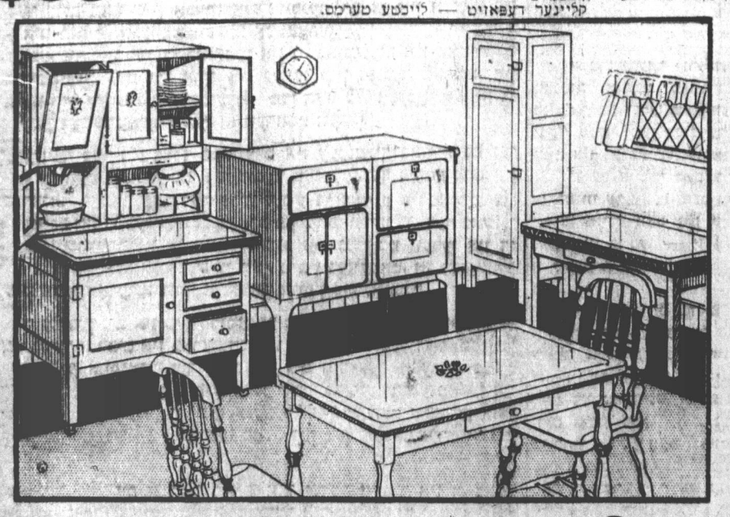

6 פיס קיטשען סעט

$69

באלעבט אייער קיך מיט דעם נייעם סעט פאר פסח. שליסט איין: קיטשען קאבינעט מיט פארצעלייז טאפ, טייבעל מיט פארצעלייז טאפ און 4 שעהנע טשערס. אלע פינישד אין אייוואריי עניימעל און שיידער מיט גרוי. ספעשעל פאר — — — —

קליינער דעפאזיט — לייכטע טערמס.

YOLLES Furniture Co. Limited

Danforth Store 1484 Danforth Ave. — Trade-in-Store 409 Queen West — MAIN STORE 379 QUEEN ST. WEST 1 BLOCK EAST OF SPADINA — DOWN TOWN STORE 291 YONGE ST. STERLING FURNITURE

ארעסטירט פאר געבען ווערטלאזע טשעקס

פאר געבען 2 ווערטלאזע טשעקס פון 45 דאלאר פאר געקויפטע סחורה, איז י. סעמאן פון דישארוויס סטריט, נעכטען ארעסטירט געווארען און איז נעשטעלט געווארען אונטער א קלאגע פון פאלשע פרעטענזיעס.

הונט צובייסט דריי קינדער

א הונט, ווי מען דענקט א משוגענער, האט זיך געווארפען אויף א גרופע פון 15 קינדער, וואס האבען זיך געשפילט לעבען 229 בוטה עוועניו, אין האט צוביסען דריי קינדער. איינס פון זיי איז ערנסט קראנק.

די קינדער, דערזעהענדיג דעם הונט מיט שוים אויף די ליפען, זענען מיט געשריען זיך פאנאנדערגעלאפען. ער האט זיין כאכעניאגט און האט צוביסען דער 10 יאהריגער קעשרין מעקעטשני, דעם 10 יאהריגען וויליאם דאגלאס און דער 10 יאהריגער מארגארעט קרעסוועל, די עשטע איז געפערליך קראנק.

דער הונט איז געכאפט געווארען און ווערט יעצט אונטערזוכט. ביז יעצט האט ער זיך ארויסגעוויזען פאר א גאנץ רוהיג באשעפעניש און נישט קראנק.

פארבארייטונגען געמאכט צום סינגאלאווסקי מיטינג זונטאג

זונטאג, דעם 10טען אפריל וועט אין סטענדארד טעאטער פארקומען א גרויסער מאסען־מיטינג. דר. א. סינגאלאווסקי, דער אנפירער פונ'ם אלוועלט ליכען 'ארט', וועט דערציילען, וואס ער האט געזען און געהערט און געשטודירט אין מזרח־אייראפע אויף זיינע רייזעס.

פוילען, רוסלאנד, ליטע און לאטווע, און רומעניען און טשעכאסלאווא־קיע און נאך און נאך — אומעטום הענגט איבער די אידען דער שאטען פון גרויל און אונטערגאנג. דר. א. סינגאלאווסקי לאזט זיך אבער נוט הינרייסען מיט דעם ערשטען איינדרוק און פון צייטוויליקע דערשיינונגען. ער איז דער אונדערמידליכער קעמפער פאר'ן ווידער־אויפבאו און דער ארגאניזירונג פונ'ם מזרח־אידענטום.

דר. א. סינגאלאווסקי זעט ניט נאר שאטען, נאר אויך ליכט. אין זיין אנערמידליכען קאמף שעפט ער אפטאמיזם, אז דאס אייראפייאישע אידענטום האט נאך גרויסע היסטאריש פערספעקטיווען.

א בריליאנטענער רעדנער איז דר. א. סינגאלאווסקי. אין דער ערשטער רעוואלוציע אין רוסלאנד האט ער זיין באהרוף געקראנען, — אהרן טשענסטאכאווער — דערנאך אין דייטשלאנד, וואו ער האט שטודירט עקאנאמיק און פילאזאפיע, איז ער געווען באהרופען צווישען דעם אידישען סטודענטענטום. ער איז געווען דער שטורעמער און דער ארגאניזאטאר פון די אידישע סטודענטען אין מערב־אייראפע.

דר. א. סינגאלאווסקי ווערט דערנאך באריימט מיט זיינע פארשונגען אין דער אידישער עקאנאמישער לאגע.

מען שטעלט אים דערנאך אין דער שפיץ פון דעם אלוועלטליכען "ארט" און אלע זיינע רייזעס איבער די אידישע סיבוצים זא א טריאומף פון דערפאלג.

קומט אלע הערען אים — זונטאג, דעם 10־טען אפריל, עס וועט אויך זיין א שיינער, פרייער קאנצערט.

פונקט 8.30 אין אוועגט אין סטענדארד טעאטער — אלע קומט!

פערזענליכער אויפנאם פון דר. א. סינגאלאווסקי

איינס א זיינער בייטאג, זונטאג, דעם 10־טען אפריל, וועט דר. א. סינגאלאווסקי אויפנעמען פערזענליך אין אלד ספיין רעסטאראן, 180 און א האלב קווין סטריט וועסט.

אראמאט פארזיגעלט אין מעטאל

"SALADA" TEA

„פריש פון די גערטנער"

א גערעטעניש אויף "ספירינג"

נעכטען איז געווען א "ספירינג" טאג אין קאונטי פאלס קאורט. 47 פערזאן האבען געקראגען דרייערלאך צו באצאהלען און זיי האבען איינס נאך די אנדערע אפגעצאהלט.

עלטערער פיינטער שטארבט ביי דער ארבייט

פיטער עווערעט, א פיינטער, 67 יאהר אלט, פון 510 גלאדסטאן עווענוי, איז פלוצלונג אומגעפאלען ביי דער ארבייט, ווען ער האט געהאלטען אין מישען פארב און איז אויפ'ן פלאץ געשטארבען.

די אורזאכע פון טויט איז געווען הארץ אטאקע.

זיין ווייב האט זיך פאר איהם מורה געווען אין אונטרייהייט

"ליבע איז בלינד", האט זיך ארויסגעוויזען נעכטען אין געריכט ביים פראצעס אין וועלכען דזשאן טשארני קלאגט אן זיין לאנדסמאן דזשאן בערעשאנסקי, א האלב בלינדער אוקראינער אין באזלע'ען איהם פון זיין ווייב'ס ליבע.

טשארני האט דערצעהלט, אז זיין פרוי האט זיך מודה געווען פאר איהם אין האבען באציהונגען מיט דעם אנגעקלאגטען.

טשארני, האט איהר, אמת, אין אן אוועגט געהייסען פארלאזען דאס הויז, אבער זי איז אוועק ערשט אין דער פריה.

אן ערות, מייק גרודזא, א פלימעניק פון מרס. טשארני, וועמעס אן אפידייוויט איז פארגעבראכט געווארען אין גערייכט צו באשטעטיגען מרס. טשארני'ס שולד, האט פאר'ן ריכטער דערקלערהט, אז א טייל פון דער געשיכטע איז אן אויסגעטראכטע. ער האט עס געטאן, ווייל טשארני האט איהם צוגעזאגט א טשעק.

נאך א בייסיקעל פאהרער האט צוגעכאפט פרוי'ס האנט טאש

א בייסיקעל פאהרער האט ארויסגעכאפט א האנט טאש פון מרס. שרה דארסקי, 86 מאנטראו עווענוי, ווען זי איז געגאנגען איבער דאנדעס סטריט, לעבען גריס.

אין טאש איז געווען 2 דאלאר. דער גנב איז פארשוואונדען, איידער זי האט צייט געהאט אפילו אויסצושרייען.

דארף אומקעהרען שטאדט די הוצאות פון אפראטעווען איהר

איהר שיכור'ען האט געראטעוועט פראנסיס יאנג פון א קלאגע אין וועלען באגעהן זעלבסטמאהר. זי האט אבער געקראגען גענוג אהן דעם אויך.

א פאליסמאן האט דערצעהלט, אז נאכדעם, ווי מען האט איהר א באוואוסטלאזער פון גנוג אפגעפיהרט אין האספיטאל, האט ער באזוכט איהר וואוינונג. ער האט געשפירט גען אין צימער. אבער ער האט נישט געזעהן קיינע טעפ אויפ'ן סטאוו.

איהר לאיער האט איהר פארענטפערט, אז זייענדיג שיכור, האט זיך דער אנגעקלאגטער געדוכט, אז זי האט עפעס צוגעשטעלט קאבען.

איהר שטראף איז אפגעלייגט געווארען מיט א באדינג, אז 2 יאהר טאר זי נישט אנריהרען קיין אלקאהאל און זי זאל אומקעהרען דער שטאדט די הוצאות פון אפראטעווען איהר.

ארעסטירט פאר געבען ווערטלאזע טשעקס

פאר געבען 2 ווערטלאזע טשעקס פון 45 דאלאר פאר געקויפטע סחורה, איז י. סעמאן פון דישארוויס סטריט, נעכטען ארעסטירט געווארען און איז נעשטעלט געווארען אונטער א קלאגע פון פאלשע פרעטענזיעס.

הונט צובייסט דריי קינדער

א הונט, ווי מען דענקט א משוגענער, האט זיך געווארפען אויף א גרופע פון 15 קינדער, וואס האבען זיך געשפילט לעבען 229 בוטה עוועניו, אין האט צוביסען דריי קינדער. איינס פון זיי איז ערנסט קראנק.

די קינדער, דערזעהענדיג דעם הונט מיט שוים אויף די ליפען, זענען מיט געשריען זיך פאנאנדערגעלאפען. ער האט זיין כאכעניאגט און האט צוביסען דער 10 יאהריגער קעשרין מעקעטשני, דעם 10 יאהריגען וויליאם דאגלאס און דער 10 יאהריגער מארגארעט קרעסוועל, די עשטע איז געפערליך קראנק.

דער הונט איז געכאפט געווארען און ווערט יעצט אונטערזוכט. ביז יעצט האט ער זיך ארויסגעוויזען פאר א גאנץ רוהיג באשעפעניש און נישט קראנק.

פארבארייטונגען געמאכט צום סינגאלאווסקי מיטינג זונטאג

זונטאג, דעם 10טען אפריל וועט אין סטענדארד טעאטער פארקומען א גרויסער מאסען־מיטינג. דר. א. סינגאלאווסקי, דער אנפירער פונ'ם אלוועלטליכען 'ארט', וועט דערציילען, וואס ער האט געזען און געהערט און געשטודירט אין מזרח־אייראפע אויף זיינע רייזעס.

פוילען, רוסלאנד, ליטע און לאטווע, און רומעניען און טשעכאסלאווא־קיע און נאך און נאך — אומעטום הענגט איבער די אידען דער שאטען פון גרויל און אונטערגאנג. דר. א. סינגאלאווסקי לאזט זיך אבער נוט הינרייסען מיט דעם ערשטען איינדרוק און פון צייטוויליקע דערשיינונגען. ער איז דער אונדערמידליכער קעמפער פאר'ן ווידער־אויפבאו און דער ארגאניזירונג פונ'ם מזרח־אידענטום.

דר. א. סינגאלאווסקי זעט ניט נאר שאטען, נאר אויך ליכט. אין זיין אנערמידליכען קאמף שעפט ער אפטאמיזם, אז דאס אייראפייאישע אידענטום האט נאך גרויסע היסטאריש פערספעקטיווען.

א בריליאנטענער רעדנער איז דר. א. סינגאלאווסקי. אין דער ערשטער רעוואלוציע אין רוסלאנד האט ער זיין באהרוף געקראנען, — אהרן טשענסטאכאווער — דערנאך אין דייטשלאנד, וואו ער האט שטודירט עקאנאמיק און פילאזאפיע, איז ער געווען באהרופען צווישען דעם אידישען סטודענטענטום. ער איז געווען דער שטורעמער און דער ארגאניזאטאר פון די אידישע סטודענטען אין מערב־אייראפע.

דר. א. סינגאלאווסקי ווערט דערנאך באריימט מיט זיינע פארשונגען אין דער אידישער עקאנאמישער לאגע.

מען שטעלט אים דערנאך אין דער שפיץ פון דעם אלוועלטליכען "ארט" און אלע זיינע רייזעס איבער די אידישע סיבוצים זא א טריאומף פון דערפאלג.

קומט אלע הערען אים — זונטאג, דעם 10־טען אפריל. עס וועט אויך זיין א שיינער, פרייער קאנצערט.

פונקט 8.30 אין אוועגט אין סטענדארד טעאטער — אלע קומט!

פערזענליכער אויפנאם פון דר. א. סינגאלאווסקי

איינס א זיינער בייטאג, זונטאג, דעם 10־טען אפריל, וועט דר. א. סינגאלאווסקי אויפנעמען פערזענליך אין אלד ספיין רעסטאראן, 180 און א האלב קווין סטריט וועסט.

די פריינדשאפט צווישען דעם העברעאישען פאעט עמנואל הרומי און דעם איטאליענישען דיכטער דאנטע

איינער פון די גרעסטע דיכטער וואס דאס איטאליענישע פאלק האט ארויסגעגעבען איז געווען דאנטע. וועלכער האט געלעבט אין מיטעלאלטער. ער ווערט דערצעהלט, אז נאך זיין טויט האבען זיכען איטאליענישע שטערט געקריגט זיך ווייל יעדע האט באהויפטעט, אז דאנטע איז ביי איהר געבוירען געווארען. אין דאנטע'ס צייטען האט אויך געלעבט א גרויסער העבריאישער דיכטער מיט דעם נאמען עמנואל הרומי. זיינען אט די צוויי פאעטען געווען גרויסע פריינט און דאנטע האט פיעל געלערענט וועגען אירען און אידישקייט פון עמנואל הרומי.

עס ווערט דערצעהלט, אז איינמאל האט עמנואל הרומי איינגעלאדען דאנטע'ן צו א אידישען סדר. אין דער איטאליענישער דיכטער שטארק באגייסטערט געווארען פון דער שעהנקייט פון דער צערעמאניע און פון דעם הייליגען גייסט וואס האט געהערשט ביים סדר־טיש.

דער פאקט איז, אז די סדרים זיינען פון די שענסטע, רעליגיעזע און נאציאנאלע צערעמאניעס וואס מיר פארמאגען. עס איז דערפאר קיין וואונדער ניט וואס יעדער איר מאכט אלע אנשטרענגונגען צו קויפען דאס בעסטע און שענסטע פאר דעם סדר און גאנצען יום טוב פסח. די מייסטע אידען אין אמעריקע און אין דער גאנצער וועלט קויפען טאקע צוליעב אט דער אורזאכע מאנישעוויטץ מצה און מצה־פארזיקטען, ווייל זיי זיינען אנערקענט אלס די בעסטע.

שטאדטישע נייעס

צוויי ערנסט פארוואונדעט ביים אויספרואוען גייע קאר

פאהרענדיג זעהר שנעל אין א קאר, זענען צוויי פערזאן ערנסט פארוואונדעט געווארען. ווען א טייער פון זייער קאר האט געפלאצט און די קאר איז אריינגעפאהרען אין א טעלעפאן סלופ. די קאר האט זיך איבערגעקעהרט און איז שטארק באשעדיגט געווארען.

די פארוואונדעטע זענען: וויליאם מעטקאף, 30 יאהר אלט, און ראסעל וואטסאן, 19 יאהר אלט. זיי זענען אפגעפירט געווארען אין סט. מייקעלס האספיטאל ליידענדיג פון וואונדען אין קאפ און מאגד דערשיטערונג.

נישט ווילענדיג האט דער צופאל ארויסגעוויזען די נוצליכקייט פון א נייעם מין נישט־בערעכבארען גלאז, מיט וועלכען די קאר איז געווען באזארגט. די שויבען האבען געפלאצט, אבער דאס גלאז איז נישט צושמעטערט געווארען, און קיין שסיקלאך גלאז האט קיינעם נישט געשאדט.

די צוויי האבען אויסגעפרואווט די קאר, כדי אויסצוגעפינען א באהאלטענעם חסרון אין איהר.

35 דאלאר פאר'ן פאלקס פאר־איין ביי ליטאוויץ־יאנג תנאים

ביי א תנאים פון מר. ל. ליטאוויץ דער זוהן פון חשוב'ען און באקאנטען מר. ר. ליטאוויץ צו מיס ענן יאנג, זוהן טאג, דעם 3־טען אפריל, איז געזאמעלט געווארען 35 דאלאר פאר'ן פאלקס פאר־איין.

דער שעהנער עולם, וואס איז זיך צוזאמענגעקומען צו דער וויכטיגער געלעגענהייט, האט מיט א וואדימער ברייט האצרציגקייט זיך אפגערופען אויפ'ן אפיל פון דזש. וויינער, א ברודער פון דעם חתנ'ס מוטער, די באקאנטע כלל טוערין, מיכלע ליטאוויץ, ע"ה, וועמען עס איז נישט באשערט געווען אנווזעענד צו זיין ביי דער שמחה פון איהר בכור.

מר. דזשיי וויינער, וויצע פרעזידענט פון פאלקס פאראיין, איז געווען טאוסטמייסטער און דער עולם האט זעהר פיין פארבראכט.

דער חתן האט דאס געלט ארייننגעטראגען אין דעראקציע פון "זשורנאל", וועלכע האט עס שוין איבערגעגעבען צום פאלקס פאראיין.

מרס. דאגלאס

אנאנסירט, אז פון יעצט אן זענען די טשארדזשעס פאר

טעלענראפירען נעלט

קיין אייראפא און טארגסין אדרעסס קיין רוסלאנד

בלויז 25 סענט

איהר האט נאך צייט צו שיקען הילף פאר אייערע קרובים אין אייראפא אויף פסח.

ROYAL TICKET OFFICE

153 קווין סטריט וועסט

טעלעפאן עדעלייד 2047

אונטערזוכט אייערע אויגען, און קריגט די ריכטיגע גלעזער. דער איינציגער ספעציאליסט, וועלכער אין אויטאריזירט פון גאווערמענט אלס

אפטאמעטריסט און אפטישען

דר. הענרי הערריס

279 קאלעדזש סט.

(לעבען ספעדיינע)

אפען ביז 9 אוהר אוועגט.

Dr. Henry Harris

EYESIGHT SPECIALIST

Phone Trinity 6604

279 College St. near Spadina

Open until 9 p. m.

דר.

י. הימעלשטיין

דענטיסט

האט יעצט זיין אפיס

אין דער

קאלעדזש און ספעדיינע בילדינג

445 ספעדיינע עוו.

(קארנער קאלעדזש און ספעדיינע)

Phone: KINGSDALE 3928

מעדיציגען ווערען געגעבען פריי

דעם גאנצען חודש אפריל אין

ראטבארט'ס

צוליעב דער שלעכטער עקאנאמישער לאגע און גרויסער ארבייטסלאזיגקייט וועלען מיר געבען **מעדיציין פריי** אויף יעדען "פרעסקריפשאן" וועלכער וועט אונטערגעשריבען ווערען פון יעדען דאקטאר, אז די באטרעפענדע קענען ניט צאלען.

באמערקט וועגען דעם אייער דאקטאר ברייגגט דעם פרעסקריפשאן צו

ראטבארט'ס דראג סטארס

קארנער דאנדעס און אנוסטא עווענוי. נייער טעלעפאן: עדעלייד 6201

676 קווין סט. וועסט. עדעלייד 2800

ה. סטיטסקי

358 ספעדיינע עוו.

סילק און וואולענס

ווי אויך נייע דעזיינס אין קייפ־משונגא און פרינט סילקס.

גרויסער אויסוואל אין נייע דעזיינס אויך אין מענער וואולענס

50 טויזענט דאלער סטאק

צו דזשאבינג פרייסעס

צופרידענהייט גארענטירט אדער געלט צוריק.

טעלעפאן וויינווערלי 6511

די סטריט קאר סטאפט גלייך ביי אונזער סטאר.

THE HEBREW JOURNAL
דער אידישער זשורנאל
THE HEBREW JOURNAL
Published by
JOURNAL PUBLICATIONS OF TORONTO, LIMITED
542 DUNDAS ST. WEST [Telephones: ADelaide 7424-7425
NATHAN FRIEDLAND, President.
Only Daily Jewish Newspaper in the Province of Ontario.
Subscription Rates: $6 PER YEAR $3.50 SIX MONTHS
Single Copy—3 cents.
Entered as Second Class Mail Matter at C. P. O., Toronto, January 22nd, 1913.
ALLIED PRINTING TRADES UNION LABEL COUNCIL TORONTO, ONT. 25

די מפלה פון הודיזם אין מאנטרעאל

מיר ווייסען ניט ווי גרויס עס איז געווען דער אידישער איינפלוס און וויך וויפיעל די אידישע שטימען אין מאָנטרעאָל האָבען געהאָלפען צו שטיר־פען דעם הודיזם פון דעם שטאָדטישען רעגיערונגס טראָן. איין זאַך איז אָבער זיכער, אז ווי קליין דער אידישער איינפלוס איז ניט געווען, איז דאָ געגוג אורזאַכע זיך צו פרעהען און זעהן אין הוד'ס מפלה א אידישען זיעג.

אין די לעצטע עטליכע יאָר, איבערהויפּט זייט קאַמיליען הוד איז געוואָרען דער מעיאָר פון מאָנטרעאָל, און האָט געהאַט א מערהייט אין שטאָדט ראַט. האָט זיך פאַרשפּריים א גרויסע אַנטיסעמיטישע כוואַליע אין מאָנטרעאָל און איבער דער גאַנצער פּראָווינץ.

נים זייענדיג געגוי באַקאַנט מיט די אַקטועלע פאַקטען, איז שווער צו זאָגען מיט זיכערהייט צי קאַמיליען הוד האָט געשטיצט די דאָזיגע אַנ־טיסעמיטישע באַוועגונג, אָבער דער פאַקט בלייבט, אז קוים האָט ער ניט געהאָלפען אונטערצודריקען די דאָזיגע באַוועגונג אלס מעיאָר פון מאָנטרעאָל. איז ער אזוי פיעל שולדיג ווי ער וואָלט עס דירעקט געשטיצט.

אַנטיסעמיטיזם פון ערגסטען סאָרט האָט זיך פאַרשפּריים אין מאָנ־טרעאָל בפרט און דער פּראָווינץ קוויבעק בכלל. די שענדליכסטע בלבולים זענען געמאַכט געוואָרען אויף אידען, און געוויס האָט דער געטריבענער אַנטיסעמיטיזם געהאַט אַן אָפּקלאַנג אביבער'ן גאַנצען לאַנד.

דער דאָזיגער אַנטיסעמיטיזם האָט געטריבען צו דעם, אז די עפענט־ליכע מיינונג איז פאַר'סמ'ט געוואָרען געגען די אידען. עס איז געווען א פאָלשטענדיגער עקזעמפּליאַר פון היטלעריזם אין דייטשלאַנד אין א פיעל גרעבערער און העסליכערער פאָרמע.

הוד'ס מפלה אין די וואָלען לעצטען מאָנטאָג איז ניט געווען קיין צו־גרויסע איבערראַשונג. מען האָט געפיהלט, אז דאָס וועט קומען איבערהויפּט נאָך די פּראָווינציעלע וואָלען לעצטען אויגוסט, ווען דער זעלבער הוד האָט זיך פאַרמאָסטען צו פאַרכאַפּען די פּראָווינציעלע רעגיערונג און באַזיגען טאַשערא'ן.

לעצטען אויגוסט האָט קאַמיליען הוד געכאַפּט נאָך א גרעסערע מפלה אידער די, פון לעצטען מאָנטאָ. ער און זיין פּאַרטיי, זענען איינמאָך צו־שמעטערט געוואָרען. הייסט עס, אז מען האָט נאָך דאַן געוואוסט אז ער וועט שוין לאַנג ניט געוועלטיגען. עס איז אָבער א גרויסע סאַטיספעקציע צו זעהן, אז דאָס פאָלק האָט געגעבען הוד'ן צו פאַרשטעהן, אז זיין רעגיע־רונג וועט לענגער ניט געדולדעט ווערען.

מיר מיינען דערמיט ניט צו זאָגען, אז מיט הוד'ס מפלה וועט די אַנטיסעמיטישע פּראָפּאַגאַנדע אָפּגעשטעלט ווערען אין קוויבעק. די אַנטי־סעמיטישע בלעטלאַך און די כלבים וועלכע ביילען דורך זיי האָבען באַקומען א וואַרנונג אז דאָס פאָלק וועט זיי לאַנג ניט דולדען, און אז עס וועט קומען א צייט ווען מען וועט זיך מיט זיי אָפּרעכענען.

פאַר די אידען איז די סאַטיספעקציע א טאָפּעלע, ווייסענדיג, אז זיי האָבען געשפּילט א באַדייטענדע ראָלע אין העלפען פאַרגרעסערען די מפלה פון הודיזם.

די ראיאטען אין ניו־פאונדלענד

קיינער וועט חלילה ניט באַשולדיגען די קאָמוניסטען, אז זיי האָבען א האַנט אין די ראיאָטען, וועלכע זענען געכטען פאַרגעקומען אין ניו־פאונד־לענד, ווען איבער פּופּצעהן טויזענט בירגער האָבען געשטורמט דעם פאַר־לאַמענט.

אין דער לעצטער צייט איז מען געוואוינט געוואָרען צו וואַרפען אַלץ אויף די קאָמוניסטען. מען באַשולדיגט אפילו קאָמוניזם אין דעם יעצטיגען פינאַנציעלען קריזיס, וועלכער הערשט.

דער עולם האָט שוין אָבער לאַנג אויפגעהערט צו זיין א גולם און מען קען אים מיט אזעלכע מעשות ניט אָנשטאָפּען.

האָבען זיך דאָך אין די ראיאָטען אין ניו־פאונדלענד ניט באַטיילינט קיין אַרבייטסלאָזע. עס איז אויך ניט געווען קיין הונגער מאַרטש, און קיינער האָט קיין בּרויט ניט געפאָדערט. מען האָט כלויז געפאָדערט אז די קלאַגען געגען דעם פרעמיער זאָלען אונטערזוכט ווערען.

פרעמיער סער ריטשאַרד סקווייערס איז עפענטליך באַשולדיגט גע־וואָרען, אז ער האָט גענומען פון א געוויסער מאָנטרעאָלער פירמע פּופּצעהן טויזענט דאָלאַר כאַבאַר פאַר דער פרייוויליגיע די דאָזיגע פירמע זאָל צו־שטעלען שנאַפּס אין די רעגיערונגס סטאָרס פון ניו־פאונדלענד. דער באַשול־דיגער האָט געפאָדערט אז אַן אונטערזוכונג זאָל געמאַכט ווערען און די רעגיערונג האָט זיך אַנטוואָרט דאָס צי מאַן מיט'ן רעזולטאַט, אז דאָס פאָלק האָט עס גענומען פאָדערען דורך א ראיאָט אויפ'ן פּאַרלאַמענט.

מיר גלויבען ניט אין קיין בּרוטאַלער מאַכט. מיר גלויבען אויך ניט, אז א יחיד אָדער א רבים איז באַרעכטיגט צו האַנדלען אויסער די ראַמען פון געזעץ, נויל אַן אויפגערעגטער עולם קען ניט האַנדלען איבערליינס. עס ווערט "מאָב רול". אזעלכע אויפגערעגטע אָדער אויפגעהעצטע מאַסען זע־נען לינטשערס. דאָס זענען די "געזעצגעבער" אין די דרום שטאַטען, וואו מאַכט לינטשען געגערס. און צווישען מאַכט קען מען קיין אונטערשייד ניט מאַכען.

דאָרטען, וואו עס הערשט כאַאָס, וואו יעדער איינער אין א מאַסע סוס וואָס אים געפעלט אָדער וואָס אים אָדער איר פאַלט איין אין קאָפּ אין אין אויפרעגענדען מאַמענט, דאָרטען איז כלות־פאַרגיסונג, און דאָס קען ניט אין מאָר ניט מאַלערירט ווערען. עס זענען אָבער פאַראַן צייטען ווען מע־שען געהען ארויס פון געדולד, ווען עס איז ניטא קיין אַנדער אויסוועג ווי אַנגענעמען אזעלכע מיטלען, איבערהויפּט דאָן, ווען עס האָנדעלט זיך אום מענשליכע רעכט.

עס איז אמת, אז דער פרעמיער פון ניו־פאונדלענד האָט געלייקענט די קלאַגען, וועלכע איז געמאַכט געוואָרען געגען אים, אויב עס איז אמת וואָס ער זאָגט, פאַרוואָס־זשע האָט ער מורא פאַר אַן אונטערזוכונג, אַן עפענטליכע און פאַלשטענדיגע?

עס מוז געווים האַלטען שלעכט אין ניו־פאונדלענד ווען געזעץ־ליבע־דע און רוהיגע בירגער זענען געצוואונגען צו מאַכען ראיאָטען אום צו דערגרייכען אַן אונטערזוכונג. געוויס איז דאָס ניט די איינציגע זאַך, וועל־בע האָט געפירט צו דעם, אז דאָס געדולד פון די בירגער זאָל פאַלגען.

א חבר

(מעגליכע שטעסען)
פון וצחקי

א גוטער, סימפּאַטישער מענש און א נעטרייער חבר איז אַוועק...

ישראל קיווא איז געשטאָרבען!

אַרום 7 יאָהר האָב איך מיט דעם דאָזיגען האַרציגען חבר געאַרבייט צוזאַ־מען טאָג־איין־טאָג אויס, וואָך־איין־וואָך אויס און יאָהר־איין, יאָהר־אויס, און איצט איז ער אָפּגעריסען און ווייט, ווייט אַוועק פון אונז לעבעדיגע. אַט דער זעלבער בער גוטמוטיגער, ליעבער קיווא, וועלכער האָט "געזעצט" מיינע טאָג־טעגליכע כתבים, ליגט איצט א פאַרגליווערטער.

איז דער וועהטאָג אזוי טיעף און דער־צער אזוי גרויס.

א נאָהענטער איז אַוועק...

* * *

א רעטעניש איז דער דאָזיגער מענש פאַר מיר תמיד געווען.

ווער איז ער?

מיר האָבען אַלע געוואוסט, אז ער איז ערגעץ פון רומעניע, אָבער וואָרום טראַגט ער אויף זיך אזא טיעף אידיש־ליכען נאָמען ווי ישראל בן עקיבא (קיווא) אהן א פאַמיליען־נאָמען?

האָט ער אונז דערצעהלט א מעשה, אז אזוי איז ער פאַרשריבען געוואָרען אין די מעטריקעס און אזוי איז ער פאַרבליי־בען.

אַן איינזאַם, צוריקגעצויגען לעבען האָט ער געלעבט. הגם פּראָנערעסיוו אין זיינע אַנשויאונגען. ער איז געווען פּראָ־גרעסיוו ניט לויט'ן מוסטער פון פאַרטיי־ליינעס, נאָר ער איז געבראַכט געוואָרען צום ראַדיקאַלען געדאַנק דורך זיינע גע־פיהלען, וועלכע זענען געווען שטענדיג וואַרים צום אונטערדריקטען און ליידענ־דען.

עס איז ניט געווען קיין ראַדיקא־ליזם צו וועלכען מען קומט מיט'ן מאַרך, נאָר א ראַדיקאַליזם צו וועלכען ער איז געבראַכט געוואָרען א דאַנק זיין טיעף מענשליכער האַרץ.

* * *

קיווא איז טויט!

טראָץ דעם וואָס אַנדערהאַלבען טעג זענען שוין פאַראיבער זינט זיין טויט, פונדעסטוועגען קאָן איך נאָך אַלץ ניט שלום מאַכען מיט'ן געדאַנק אַן ער איז מעהר ניטאָ צווישען די לעבעדיגע.

צו נאָהענט איז ער געווען, סאַי אַלס מענש און סאַי אַלס חבר.

עס איז אָבער א גרויזאַמער פאַקט, עס איז א פאַקט וועלכער קען ניט אָפּ־געלייקענט ווערען.

מיט א טאָג פריהער, פאַר זיין טויט, כ'ן איך געווען ביי איהם אין האָספּיטאַל, און איך האָב ניט געוואוסט אז די שאַר־פע נעגעל פון מלאך־המות זענען שוין אזוי נאָהענט צו זיין האַלז.

מיר האָבען גאָר גערעדט וועגען צו־קונפטדיגע פלענער. מיט קיין איין וואָרט האָט ער, אין פאַרלויף פון'ם געשפּרעך ניט אָנגעדייט, אז ער פיהלט דעם סוף נאָהענט. ער האָט גערעדט וועגען פאַר־לאַזען אין גיכען דעם האָספּיטאַל און ער־האָט זיך געזאָרגט וואָס ער וועט אפשר ביי איבער פּסח ניט קענען קומען צו דער ארבייט...

און איצט — וועלען שוין פאַראיבער־איבערגעהן מעהר ווי איין פּסח וואָס ער וועט צו דער ארבייט ניט קענען קומען.

* * *

א טרויעריגער וואָלקען האָט זיך מאַנטאָ אוועגט פאַרצויגען אויף די פּנים'ער פון יעדען מיטגליד פון "זשור־נאַל" סטעף, ווען די נייעס וועגען זיין טויט איז דערהאַלטען געוואָרען.

יעדער איינער האָט פּלוצלונג דער־פיהלט ווי ער וואָלט עפּעס פאַרלוירען — עפּעס אזוינס וואָס מען קאָן מיט קיין געלט ניט קויפען — א גוטען פרייגיק, א ליבענדיגען מענשען און א חבר אין א נויט.

קיווא האָט ניט געהאַט קיין משפּחה אין טאָראָנטאָ, אָבער ער האָט זיך גע־שאַפען א גרויסע, פאַרצווייגטע משפּחה דאָ, אין פאַרלויף פון די 9 יאָהר וואָס ער האָט דאָ געוואוינט. א משפּחה, וועלכע וועט איהם לאַנג, לאַנג געדענקען, א משפּחה וועלכע וועט איהם דערמאָנען מיט א ברכה אויף די ליפּען, א משפּחה, פאַר וועלכער דער נאָמען ישראל בן עקיבא וועט קיינמאָל ניט ווערען אָפּגע־מעקט, אָדער אויסגעלאָשען, און די דאָזי־גע האַרציגע משפּחה האָט ער זיך אליין געשאַפען דורך די 9 יאָהר, וואָס ער האָט געוואוינט צווישען אונז.

פאַר אונז, מיטאַרבייטער פון "זשורנאַל", וועט דאָס גוטמוטיגע פּנים פון ישראל קיווא, לאַנג בלייבען איינ־געקריצט אין זכרון. עס וועט זיך שטאַרק פיהלען דער גרויסער פאַרלוסט. זיין היהליגע קול וועט פעהלען. עס וועט פעהלען. יעדע חברי'שע סביבה וואָס קי־וואָ'ס אנוועזענהייט האָט ביי אונז תמיד געשאַפען.

עהרע זיין אַנדענקען!

ראָזען ברייניין

(שטריבען צו זיין 70־יעהריגען יובילי)
פון מ. צ. פּראַנק

ראָזען ברייניין.

די ערשטע פּופּציג יאָהר פון זיין לעבען האָט ברייניין נאָך פאַרכאַפּט פון יענער רייכער און קאַלירפולער עפּאָכע אין דער אידישער געשיכטע וועלכע האָט אונז געגעבען אזעלכע שעהנע און גרויסע פּרעזענליכקייטען וועלכע וועלען בלייבען פאַר א לאַנגער צייט די פאַרעהרונג און פאַרוואונדערונג פון די שפּעטערדיגע דורות, די גרויסקייט און בערייטענקייט פון ברייניין אלס א שעפער פון דער ניי־העבראַיישער ליטעראַטור איז אָפּגעשלאָ־סען געוואָרען אין די ערשטע פּופּציג יאָהר פון זיין לעבען. די לעצטע צוואַנציג יאָהר איז פאַר דער העבראַיישער ליטע־ראַטור אַ טויך וועניגער באַרייטענד, כאָטש אלס מענש, אלס פּרעזענליכקייט האָט ער ווייט ניט אויסגעהערט צו וואַקסען און ענט־וויקלען זיך. און, ווער ווייס, אפשר ווען ניט די אַנגינסטיגע אומשטענדען, וואָל־טען אפשר די לעצטע צוואַנציג יאָהר אַרויסגעבראַכט ברייניין'ס גרויסע מע־ליקייטען אלס א שריפטשטעלער. וואָרום, ווי היסטאָריש־בערייטענד און ווי עפּאָכע מאַכענד עס זאָלען ניט זיין ברייניין'ס אר־בייטען אויפ'ן געביט פון העבראַיישער ליטעראַטור, האָט זיך אין זיין געפיהלט עטוואָס ניט פאַרענדיגט, עטוואָס א צוואָג אויף א שפּעטערדיגע פאַרריפערונג — און דער צוואָג איז ליידער ניט מקוים גע־וואָרען.

ברייניין איז פון די וועניגע אינטע־רעסאַנטע, אנציהענדע קאַלירלייכע פּער־זענליכקייטען וועלכע בלייבען אייביג יונג און בייטעך זיך, און נעהמען אָן מיט בעגייסטערונג נייע אידעען, און זוכען זיך אלעמאָל צו בעפריינען פון חסרונות, און האַלטען זיך אין איין פאַרמירען ביז'ן לעצטען מאָמענט.

ברייניין איז אין געבוירען געוואָרען צו זיין א שרייבער, אָבער עס איז אמת אַנ־געוואָרען אין די ד' אמות פון דעם שרייב־בער קאַבינעט. די ליידען און שמערצען פון זיין פאָלק האָבען איהם גערופען און נוטען אַן אויס אויף דער אַרענא פון כלל־טעוריי צו וועלכער ער איז ניט צוגע־פאַסט.

געטריבען איהם צו כלל־טעוריי האָט טיילווייז אויך זיין שטאָלץ און זיין זעלבסטווירדע. אזוי ווי א מענש פון גייסט ווערט אַמאָל נכשל ווען ער וויל דוקא ווע־רען א סוחר, אזוי איז ברייניין אויך נכשל געוואָרען ווען ער האָט געזוכט דוקא ווע־רען א מענש פון טאַט און ניט נאָר פון וואָרט.

אוודאי האָט ברייניין אריינגעטראָגען אין זיין כלל טעוריי א העכערע און שעה־נערע נאָטע, אודאי האָט ער פיעלע מענ־שען בעגייסטערט, און אודאי איז זיין פּאָעטיווע אויפטאָונג אין די עפענטליכע אַרבייטען געווען געוויסער פון זיינע חסרונות, אָבער דורך דער צייט האָבען מיר פאַראָנען אפשר דאָס בעסטע וואָס ברייניין איז אונז געווען ביכולת צו געבען אלס א העבראַיישער שריפטשטעלער. אזוי דוכט מיר. נאָר די לעצטע צוואַנציג יאָהר זיינען איבערהויפּט ניט געווען קיין פּרוכטבאַרע יאָהרען פאַר די גרויסע מע־שען פון דער העבראַיישער ליטעראַטור.

ווען פרישמאַן האָט געלאָכט פון ביאַליק'ן האָט איהם ברייניין שוין אויפגע־נומען אלס א צוקונפטיגען גרויסען דיכ־טער. ווען קיין אנגעזעהענע העבראַיישע צייטשריפט האָט ניט געוואָלט דרוקען טשעריכאָווסקיס לידער איז ברייניין גע־ווען דער וועלכער האָט פאַראויסגעזאָגט א גרויסע צוקונפט. און דער גרויסער שני־אור וועלכער איז לעצטענס אויסגעוואַק־סען אלס א גרויסער אידישער פּראָזע שרייבער, וואָס קען זיך צוגלייכען צו מענדעלען און שלום עליכם איז ארויף אויף דער ארענא פון ליטעראַטור מיט ברייניינ'ס בעגייסטערטער ערמוטיגונג. ברייניין איז דער ערשטער ביאָגראַף אין דער העבראַיישער ליטעראַטור, ברייניין האָט אויך איינגעפיהרט אין דער פאַר־מליצה'דיגער העבראַיישער ליטעראַטור א פרישער איינפאַכער און שעהנעם סטיל, און אייראָפּעאישע בעגריפען אין קריטיק. ליידער איז ביי ברייניין'ען פאַרבליבען דער מאַן פון איינעם וואָס קומט פון דרויסען מיט הכרכים און דערצעהלט די קליינשטע־טעלדינע לאַנדסלייט די נסים ונפלאות פון "דאָרט". אָבער זיין גרויס ווערק, זיין לע־בענס ווערק האָט ברייניין ניט ארויסגע־באַכפּט, א ווערק וועלכער זאָל בלייבען לדורות...

"טרוימער און קעמפער" האָט איהם איינער אָנגערופען. דאָס איז דאָכט זיך ברייניין'ס אייגענער אויסדרוק. "חולמים ולוחמים" האָט געהייסען א ראָמאַן וועל־כער ברייניין האָט אָנגעפאַנגען צו פאַר־עפענטליכען. אין זיין "הדרור", דער ראָ־מאַן איז געווען א קנאַפּער ראָמאַן, ער האָט זיך סיי ווי ניט געענדיגט, אָבער דער חן פון ברייניין'ס שעהנער פּערזע־ליכקייט איז אויף איהם געלעגען און דערהויפּט — דער נאָמען, די פראַזע 'חולמים ולוחמים' — טרוימער און קעמ־פער. מיט דעם נאָמען האָט זיך נאָכדעם בענוצט היערי ווען ער האָט בעשריבען די העלדען פון ארץ ישראל.

ברייניין איז אָבער א גרויסער חלום, א שעהנער חולם, אָבער ליידער האָט ער גע־וואָלט דוקא זיין א לוחם אויך...

און ברייניין האָט געבראַכט זיין שעהנע פאַר'חומ'טע פּרעזענליכקייט צו די שפּאָלטען פון דעם "קענדער אדלער" און צו די מיטיגנגען פון דער היבערו־אי־מיגראַנטס און אַמאָל אפילו אויף פּאָליטי־שע מיטיגנגען. און די פון אונז וועלכע האָ־בען זוכה געווען צו לעבען צוזאַמען מיט ברייניין'ען אין יענער עפּאָכע פון זיין לע־בען האָבען געהאַט א פּרעזענליכען געגוס פון דעם פאַרלוסט פון דער העבראַיישער ליטעראַטור. ווי ווענג ברייניין האָט זיך ניט אריינגעפּאַסט אין זיין נייער ראָליע, האָט ער זי אָבער בעשיינט מיט זיין הער־ליכער, טרוגמערישער, אַמאָל נביא'ישער פּערזענליכקייט. אלס אביעקטיווע אפשאַ־צער מוזען מיר באַדויערען וואָס ברייניין האָט זיך פאַרנומען מיט כלל טעוריי און האָט געשריבען מיט זיין הער־ליכער, טרוגמערישער, אַמאָל נביא'ישער צייטונגען און איז נאָך געוואָרען א פאַר־לעגער פון א צייטונג. אָבער פּרעזענליך פיהלען מיר זיך צו איהם טיעף פאַרפליכ־טעט און מיר דערמאָהנען זיך מיט בע־גייסטערונג און יענע טעג ווען ברייניין איז געווען אונזער וועג־ווייזער און האָט געהאָלפען צו פאַרמירען אונזערע יוגענד־ליכע טרוימען און שטרעבונגען. און, נאָך אלעמען, אויב מאָנטרעאָל איז, אין קולטור־לען זין רייפער פון אנדערע אַמעריקאַנער אידישע געמיינדען, איז עס פיעל צו פאַר־דאַנקען ברייניין'ען.

די יאָהרען פון ברייניינ'ס זיין אין מאָנטרעאָל זיינען אַן אָנגעוועהטאַנטער פלאַץ אין זיין לעבען.

דער איידעלער טרוימער האָט דוקא געמוזט אריינפאַלען אין אזא געמיינדע וואו די פּלוטאָקראַטיע איז איינע פון די האַרטסטע און שווערסטע אין גאַנץ אַמע־ריקע און וואו מען האָט איהם פריהער אויפגענומען מיט אויסערליכען כבוד אָבער מען האָט איהם גאָר ניט געשאַנע־וועט ווען ער איז זיי געשטאַנען אין וועג...

דער אָנגעוועהטאַנסטער, אָבער אויך דער שעהנסטער קאַפּיטעל אין ברייניינ'ס עפענטליכער טעטיגקייט, איז זיין פיהרער־שאַפט פון דעם קענדער פאָלק פאַר־באַנד און זיין טרוים איז פאַראייניגען די אידען פון קענדער. דער טרוים איז נאָכ־דעם כמעט מקוים געוואָרען אלס דער אי־דישער קאָנגרעס דאָך די מענשען וועלכע האָבען ברייניין'ען גערופען פון ארץ ישראל.

ברייניין איז אָבער א גרויסער חלום, א שעהנער חולם, אָבער ליידער האָט ער גע־וואָלט דוקא זיין א לוחם אויך...

און ברייניין האָט געבראַכט זיין שעהנע פאַר'חומ'טע פּרעזענליכקייט צו די שפּאָלטען פון דעם "קענדער אדלער" און צו די מיטיגנגען פון דער היבערו־אי־מיגראַנטס און אַמאָל אפילו אויף פּאָליטי־שע מיטיגנגען. און די פון אונז וועלכע האָ־בען זוכה געווען צו לעבען צוזאַמען מיט ברייניין'ען אין יענער עפּאָכע פון זיין לע־בען האָבען געהאַט א פּרעזענליכען געגוס פון דעם פאַרלוסט פון דער העבראַיישער ליטעראַטור. ווי ווענג ברייניין האָט זיך פייערונג אין דער אידישער ליטעראַטור.

אויפ'ן וואַנדער וועג

פון ל. יפה

איך פאָהר אין צוג דורכ'ן מדבר סיני אויפ'ן וועג קיין מצרים. ארום א ים פון בורשטין־פאַרבינג וואַנדערן. זעלטען פאַל־מען אאַזען. ים כוואַליעס, ווי שוימיגער מאַרמאָר ליפּען צו די ברעגען. עס פאָהרט צוזאַמען מיט מיר א קאָמי־וואיאזשער פון האַלאַנד. ער פיהרט געשעפטען אין מזרח. זעהט גוט אויס, איז מיט זיך צופרידען. ער זעהט מיינע קאַפּער. "איהר פאָהרט קיין ענגלאַנד, יעצט נאָך פאַלען פון פונט וועט איהר דאָרט בילינ קויפען. מען קאָן דאָרט מאַכען א גוט געשעפט". איך בין מסכים. ער בערוהיגט זיך ניט. רעדט ווייטער:

"וואָס פאַר א סחורה האָט איהר איינגענטליך? וואָס פאַרקויפט איהר?"

וואָס האָב איך געקאָנט ענטפערען מיין קאָלעגע?

איך זיץ און קלעהר וועגען זיין בילד אין אש'ס "קידוש השם".

גזירת ת"ח, הונדערטער אידישע קהלות זיינען אויסגעגלייכט מיט דער ערד. די האַרדען פון כמעלניצקי און גאַנ־טא פאַרפיינינגען און שעכטען אויס איין אידישע קהלה נאָך דער צווייטער. אין טויט שרעק אַנטלויפען און זוכען א רע־אונזער לאַנד. דעם בטחון וואָס שפּראַצט טונג גאַנצע אידישע שטעדט און שטעדט ליך. די שווערד יאָגט זיי נאָך. טויזענטער אידישע פרויען און קינדער ווערען פאַר־קויפט אין קנעכטשאַפט צו די טאַטאַרען.

א פינסטערע פאַרצווייפלונג. האָט ארומגענומען דאָס פוילישע און אוקראַי־נישע אידענטום.

"הכלה אתה עושה לעמך?"

עס וואַנדערט דאָן א קליין אידעל פון קהלה צו קהלה. צו די אידישע קבּרים וואָס זיינען נאָך פאַרבליבען און וואַרטען אויף זייער גורל.

ער קומט אויפ'ן יריד, ער עפענט זיין קרעמעל.

ווען מען פרעגט איהם "וואָס פאַר־קויפט איהר?"

ענטפערט ער:

— בטחון!"

איך וואָלט געווען גליקליך, אויב איך וואָלט געקאָנט, ווי יענער קליין אידעל, ברענגען די פאַרצווייפעלטע צוראַבראָכענע אידישע קבּרים דעם אונגעבראָכענעם גלייבען, די ניט אויסגעלאָשענע האָפענונג, דעם אַלטען אידישען בטחון, וואָס האָט זיך מיט א נייעם כוח און לעבענס־זאַפט אָנגעערונקען אויף די בערג און טאָלען פון אונזער לאַנד, דעם בטחון וואָס שפּראַצט אין פרייד און יסורים, אין דער איינצי־גער אידישער שעפונגס פרייד, אין די יסורים — די איינציגע אידישע יסורים אין דער וועלט, וואָס האָבען א זין און א תוכן אין דער וועלט.

און נאָך עטוואָס וואָלט איך גע־וואָלט ברענגען פון אונזער לאַנד, די טי־פע אונצופרידענהייט, דעם פאַרברענענ־דען אונרוה, די פאַרצעהרענדע אונגעדולד וואָס לאָזען אונז ניט אויף קיין וויי־לע, וואָס לאָזען אונז ניט לעבען, וואָס יאָגט אונז ווי מיט פייערדיגע בייטשען, אזוי קאָן מעהר ניט געהן. יעדע מינוט פיהלען מיר: שטעהען אויף אַן ארט הייסט געהן צוריק, יעדער ארבייט וואָס ווערט ניט געטאָן, איז א פאַרלוסט, וואָס קעהרט זיך מעהר ניט אום.

אונאויפהערליך קלינגען אין מיינע אויערען די ווערטער, וואָס איך האָב גע־הערט אין יען חרוב: מיר קלאָגען ניט, מיר לעבען בעסער ווי טויזענטער אידי־שע יישובים אין גלות, נאָר מיר ווערען פאַרברענט פון אונזרוה, ווייל מיר זענען אליין, ווייל אנדערע קומען ניט.

און ווערטער וואָס איך האָב געהערט אין נחלל: אונזערע קינדער לעבען גליקליך, אין וואַיילטאָג, נאָר אין אונ־זערע אין יסורים, אין דער איינצי־גער אידישער שעפונגס פרייד, אין די יסורים — די איינציגע אידישע יסורים אין דער וועלט, וואָס האָבען א זין און א תוכן אין דער וועלט.

אין דער אייגענער טראַגעדיע, אין דער אייגענער אַנטלויפונג פון אַלע אַנטלויפונגען

טעאַטער — מוזיק — מאוויס

„לוינט זיך צו ליעבען"?

א פּיעסע מיט אַן אונטערשלאַק, געשפּילט פרייטאָג און שבת אין סטענדאַרד טעאַטער

פון יוד פעי

היינטיגע וואָך אין די היגע טעאַטערס

סאַפּי טאָקער אין אימפּיריאַל

סאַפּי טאָקער, וואָס טרעט אויף די וואָך אין אימפּיריאַל, פאַרנעמט אַ פּלאַץ אין דער טעאַטער וועלט. מיט וועלכען קיינער קען נישט קאָנקורירן. אויב מען פאַרלאַנגט, 'הייסען שטאָף' אין וואָדעוויל, קען דאָס סאַפּי טאָקער צושטעלען ווי קיינער אַנדערש.

מען נעפינט אַז אירע לידלאַך און וויצען זיינען אַפּט צו געוואַגט, אָבער וואָרעוויל איז נישט קיין טראַגעדיע, און סאַפּי טאָקער ווייסט עס.

דאָס כלל 'האַטעל קאַנטענענטאַל' איז פון דעם מין שפּאַנענדע בילדער, וואו אַלץ פלעכט זיך און דרייט זיך צוזאַמען. כדי ביי דער ענדע זיך אויספלאַנטערען צום גוטען. און פעגי שאַנגאַנ'ס שפּילען איז גוט.

אין עמפּייר

דאָס פאַרעל אידישע קאָמיקער און וויצלינגע, דושאַזעף וואַסאַן, און וויל ה. קאָהען, זענען אַ פּאָר וואוילע חברה. אין זייער פּאָפּולערען 'סליטקין און סלאַטקין', אַ דורכגעטריבענע פאַרשטעלונג דערלאַנגען זיי אַ היפּש ביסעל הומאָר און נאָר אַ גרויסע פאַרציע געלעכטער און אָהן דעם ביטערען נאַכטעם פון חוזק מאַכען.

זיי ווערען אַרויסגעהאָלפען פון אַ גרופּע שיינע און פייאיגע טענצער אין זינגער.

די פאַרשטעלונג געווינט פיל פון די 18 עלען גילבערט מיידלאַך, וואָס זיינען לויט דעם פאַרלאַנג פון פּובליקום, געבליבען דאָ נאָך פאַר אַ וואָך.

אין דאָטשעס

היינט און בלויז היינט גיט די דאָטשעס אַ לעבעדיג ביילד מיט פול שפּאַנונג און קאָמיזם 'היי פּרעשער', אַ נע־שיכטע פון שווינדלערישן הויכען פּי־נאַנץ מיט וויליאַם פּאַועל אין דער הויפּט ראָל.

דאָנערשטאָג, פרייטאָג און שבת קומט אין דאָטשעס אַ באַמת נעשמאַק ביילד אונטער'ן נאָמען 'רעלישיוס'. זשאַנעט גייגער האָט דאָ די באַצויבערענדע נעשפּילטע ראָל פון אַן אימיגראַנטען מיי־דעל, וואָס ווערט פאַרהאַלטען אין עלים איילענד, גנב'עט זיך אַריין אין די שטאַטן, ווערט געכאַפּט און דאַרף צוריקגעשיקט ווערען אין... אַ געשמאַקפול שטיק מיט געשמאַקפולען געזאַנג.

אין גאַרדען

אין 'פּאָליטיקס' וואָס ציינט זיך היינט און מאָרגען אין גאַרדען, דערשיינט מערי דרעסלער אין אַ צייטער ראָל פון אַנפירערין פון אַ פּאָליטישער באַוועגונג. זאַל זיין אין אַ קליין שטעטעל, אָבער גרויסע און וויכטיגע געשעענישן קומען דאָרט פאָר און דרעסלער איז אויך בענאַן. און 'פּאָליטיקס' איז אַ קאָמעדיע.

פרייטאָג און שבת ציינט זיך 'יו־ניאָן דעפּאָ' אַ שטיק פאַרברעכען — דע־טעקטיוו — ראָמאַנס — מיסטעריע — קאָמעדיע.

אין ליבערטי

היינט ציינט זיך צום לעצטען מאָל אין ליבערטי אַ האַבעל ביל: 'וויסער' מיט עליסאַ לאַנדיי אין דער הויפּט ראָל, און 'פאַרבריכען אַרזענענשור'.

פון מאָרגען ביז ענדע וואָך — אַ רירענד ביילד פון אונערפאַרענער יוגענט, וואָס זוכט אויסצוקעמפען פאַר זיך אַ לע־בען אין דער זינדיגער וועלט.

די יוגנט מאַראַן מאַרש שפּילט די הויפּט ראָל, וואָס פּאַסט זיך אויסערגע־וויינליך גוט צו איר אין דעם בילד מיט דעם נאָמען 'אונטער 18'.

„א האַרץ וואָס בענקט" היינט צום לעצטען מאָל אין סטענדערד

היינט ווערט צום לעצטען מאָל גע־שפּילט אין סטענדערד טעאַטער אַ באַ־ריטע ריידענדע מעלאָדראַמע 'א האַרץ וואָס בענקט'. עס איז וויכטיג פאַר יעדען איינעם צו זען באַמת איינמאָל דעם אויס־סערגעוועהנליכען דערפאָלג פון סיידי שיינגאָלד אין דער פּיעסע און דערפאַר דאַרפען די, וואָס האָבען עס נאָכנישט געזעהן, אויסנוצען די לעצטע געלעגענ־הייט.

פרייטאָג אוועגט, שבת בייטאָג און אוועגט פירט די טרופּע אויף צום ערש־טען מאָל אין מאַראַנטאַ אַ קאָמעדיע דראַ מיט 'עלויב ריין פרוי', אַ פאַרבען רייבע פאַרשטעלונג מיט פיל שיינעם געזאַנג.

ביאַנקאַ לכבוד פּסח

אַן עכט־נעשמאַקע פּסח־דיגע ברעקפעסט שפּייז און אויך נאָכשפּייז פאַר קינדער און דערוואַקסענע. נעהמט ניט מעהר ווי אַ מינוט צוצוגרייטען: מאַנישעוויטץ מצה־סיריעל געמאַכט פון גע־קליבענע ווייץ און איז רייך אין אַלע נאָרונגס־שטאָפען.

מאַנישעוויטץ מצה סיריעל

די איינציגע מצה־סיריעל כשר לפסח

פיער קינדער דערטרונקען ווען וואַנען קערט זיך איבער

מון־דושא, סאַסק, אַפּריל 4.

פיער קינדער זיינען לעצטען אוועגט דערטרונקען געוואָרען לעבען האַרשוול, סאַסק. ווען אַ וואָגען אויף וועלכען זיי זיינען געפאָהרען האָט זיך איבערגעקערט בעת זיי זיינען אַריבערגעפאָהרען אַ ברוק און זיי זיינען אַלע דערטרונקען געוואָרען.

די פיער וועלכע זענען געווען קו־זינס זיינען געווען די קינדער פון אַ. גאַ־ערץ אין דוש. גאָערץ. זיי זיינען אַלע גע־ווען אינ'ם עלטער פון אַרום 5 יאָהר. די עלטערען פון די קינדער זיינען אָנך אַריינגעוואָרפען געוואָרען אין וואַסער אָבער זיי האָבען זיך געראַטעוועט.

די טראַגעדיע האָט פּאַסירט בעת די צוויי פאַמיליעס האָבען זיך אויסגעקערט פון אַ לויה.

ספּעציעלע באַקוועמליכקייטען פאַר טויבע

ניו יאָרק, אַפּריל 4.

צום ערשטען מאָל זינט די "טאַקיס" זענען איינגעפיהרט געוואָרען האָט אַ לאָ־קאַלער טעאַטער איינגעפיהרט ספּעציעלע באַקוועמליכקייטען פאַר טויבע. אין אַ רייע "סיטס" זיינען אינסטאַלירט געוואָ־רען ספּעציעלע אַפּאַראַטען וועלכע זענען פאַרבונדען מיט דער סטייזדיש. די טויבע טוען אָן די אַפּאַראַטען אויף די אויערען און הערען יעדעס וואָרט.

פרעגט אייער פריינד

אויב איהר האָט נאָך ניט געהאַט די געלעגענהייט זיך צו באַקענען מיט דעם באַריהמטען מאָגען רעגולירער

עקס־לאַקס

(אין ענגליש EX-LAX)

פרעגט אייער פריינד, אייער שכן, אייער באַקאַנטען, אייער דראָגיסט, און זיי וועלען אייך זאָגען וואָס זיי דענקען וועגען עקס־לאַקס.

27,000,000 באַקעסט עקס־לאַקס זיינען פאַרקויפט געוואָרען אין יאָהר 1929.

עקס־לאַקס קומט אין 2 פאָרמען: „טשאָקאָלאַד" און „פיג פליוואָר" (פייגען).

מאַקס קלעטער

א פּיעסע מיט אַן אונטערשלאַק, געשפּילט פרייטאָג און שבת אין סטענדאַרד טעאַטער

פון יוד פעי

א פּראַבלעם, וואָס איז אַלט ווי דער איהישער גלות, אַדער אפשר נאָך עלטער, א פּראַבלעם וואָס קלוגע מענשען האָבען געזוכט צו לייזען און זיי האָבען ניט גע־

סיימאָן וואָלף

פונען, א פּראַבלעם וואָס איז שוין עקס־פּלואַטירט געוואָרען אַהן א שיער — אַט אויף דעם דאָזיגען פּראַבלעם האָט סיי־מאָן וואָלף, איינער פון די הויפּט שרי־שפּילער פון דער איצטיגער טרופּע אין טעאַטערדאַר טעאַטער — געבויט זיין פיעסע וועלכע איז פרייטאָג און שבת גע־שפּילט געוואָרען.

ודער נאָמען פון דער פּיעסע איז: 'לוינט זיך צו ליעבען?"

אפשר איז דער נאָמען ניט אַזוי אָג ציענד ווי עס האָט געדאַרפט זיין. דער נאָמען אַנטהאַלט אָבער דעם גאַנצען אינ־האַלט פון דער פּיעסע. פון אַלע האַנ־דלונגען אויף דער ביהנע שרייט אַרויס די גרויסע פראַגע: "לוינט זיך צו ליעבען?"

סיימאָן וואָלף האָט אויף דער דאָזי־גער פראַגע געענטפערט מיט אַ שרייענ־דען "ניין!" אויב אָבער ער מיינט, אַז ער האָט שוין דערמיט פאַרענטפערט די פראַ־גע, דאַן מאַכט ער, מחילה, אַ טעות.

ליעבע, זאָגט מען, איז זעהר אַ אַמפּליצירטער ענין. מענשען זאָגען אויך אַז ליעבע איז בלינד, און אַ בלינ־דער איז דאָך אויסגעזעצט צו אויסגלי־טשען זיך יעדען מאָל ווען ער מאַכט אַ שפּאַן... פאַר'ן בלינדען קען ניט דיי־נען אַלס אַ 'לעסאָן' דאָס ערשטע מאָל וואָס ער האָט זיך אויסגעגלישט, ווייל ער זעהט ניט ווי צו פאַרהיטען זיך פון אַ צווייטען צופאַל.

דאָס זעלבע איז אויך מיט דער ליע־בע, וועלכע הונגעריגע, אָפּגעריסענע פאַ־עטען האָבען אַזוי הערליך באַזונגען אין מאָטענטען פון איינזאַמקייט... ליעבע ווייסט ניט פון קיין פריערדיגע דערפאַ־רונגען. עס איז געפיל, און געפיל געהט ווי באַקאַנט קיינמאָל ניט מיט'ן "קאָמ־מאָן סענס". דאָס זענען צוויי עלעמענ־טען וועלכע קעמפען תמיד אינ'ם מענשען פאַר דער אויבערהאַנט. אָבער קיינער פון זיי האָט נאָך ביז איצט ניט גובר גע־ווען דעם אַנדערען.

"לוינט זיך צו ליעבען?" איז אַ פּיעסע וועלכע קען אָפּעלירען צו יעדען דורכשניטליכען מענשען. כל־זמן עס וועט לען עקזיסטירען צוויי באַזונדערע געש־לעכטער אויף דער וועלט, וועט דער ענין בלייבען דער בעסטער מאַטעריאַל פאַר דראַמאַטורגען, דיכטער, נאָוועליסטען און אַנדערע פון זייער גלייכען. סיימאָן וואָלף איז געווים ניט געווען־ן־ספּע־שטער און ער וועט זיכער ניט בלייבען דער לעצטער צו אויסנוצען דעם דאָזי־גען מאַטעריאַל.

די הויפּט העלדען פון דער מעלאָ־דראַמע זענען, נאַטירליך, א כאַן און א פרוי — אַנדערש וואָלט דאָך קיין פּראַגע וועגען ליעבע ניט געקענט זיין. אמת, מען זאָגט אַז עס איז פאַראַן אַזאַ זאַך ווי פּלאַטאָנישע ליעבע, וועלכע קען דאָך עק־זיסטירען צווישען מאַן און מאַן אויך.

אין דעם פאַל אָבער איז עס ניט קיין פּלאַטאָנישע ליעבע נאָר אַ פיזישע, צוויי־שען אַ מאַן און אַ פרוי. ער איז אַ שעהנער בחור, אַ וואוילער בחור, נאָר, נעבאַך, בלינד. זי ווידער איז גערעטען, לייטיש, נאָר זי איז, נעבאַך, פאַרליעבט... צו איר שדכ'ענט זיך אַ רייכער בחור פון אַ קאָונטרי. אַ בחור, קאַטאַרי, וועלכער איז אויסער רייך, אויך זעהר גוט אויפ'ן כאַראַקטער, אָבער זי ווייזט אים צוריק די ליעבע, ווייל זי איז פאַרליעבט אינ'ם בלינדען בחור.

איר פאָטער איז אַוואַרע ניט צופרי־דען. ער ווייל דעם רייכען קאָונטרי־בחור אָבער זיינע קולות העלפען אים ווי אַ טוי־טען באַנעפעס.

פון וואַנען נעמט זיך דאָס בלינד־קייט צום בחור?

איז די מעשה פון דער געשיכטע די פאַלגענדע היסטאָריע. ער האָט אויס־געטראַכט אַ כעמישע דערפינדונג און דורך אַן אומגליקליכען צופאַל מיט זיין דערפינדונג זענען זיינע אויגען פינסטער געוואָרען.

הכלל, די אונטערשטע שורה איז אַז דאָס פאַרליעבטע מיידעל וואַרפט אַוועק איר היים און נעהט אַוועק וואוינען צוזאַ־מען מיט איר בלינדען געליבטען. זי אַר־בייט שווער און האַלט אים אויס. אָבער ניט נאָר האַלט זי אים אויס, נאָר זי פירט אים אַרום צו די גרעסטע אויגען־ספּע־ציאַליסטען און עס געלינגט זיי, נאָך לאַנ־גער אַנשטרענגונג, צו מאַכען אים ווידער זעהענדיג.

און דאָ קומט דאָס סאַמע געריכטע. א געוויסע פירמע פאַראינטערעסירט זיך מיט זיין דערפינדונג און באָט אים אַן 250 טויזענט דאָלאַר. די פירמע פאַרלאַנגט אָבער אַ "סעמפּעל" און זי. די געליבטע, לויפט מאַכען דעם סעמ־פּעל. דאָ פּאַסירט אַן אויפרייס און זי ווערט שרעקליך צעקריפּעלט. פון האַר־פיטאַל קומט זי צוריק אַ הינקענדיג, אַ כראַנקע, אָבער מיט דער האַסנונג צו האַ־בען כאָטש איר געליבטען לעבען זיך.

עס ווייזט זיך, אָבער, אַרויס, אַז ער האָט שוין חרטה געקראַגען אויפ'ן שידוך. רייך איז ער דאָך, בלינד איז ער ניט, טאָ צוואוואס דאַרף ער האָבען אַ צעבראָכענע, קראַנקע פרוי? און פּוקט ווי אויף צו להכעיס, רוקט זיך אים אונטער אַ 'וועמפּ' און ער האָט מיט איר חתונה.

און דאַן וואַקסט אַרויס די פראַגע: "לוינט זיך צו ליעבען?" דער ענט־פער איז אַ קלאָרער. דער ענטפער שרייט, ממש, אַרויס פון דער ביהנע. דער ענטפער זאָגט "ניין!" עס לוינט זיך ניט צו ליעבען...

מען דאַרף אָבער ניט נעמען דעם דאָזיגען ענטפער טויט־ערנסט. נישקשה, עס איז נאָך פאַראַן גענוג ערליכע ליעבע אויף דער וועלט...

* * *

אין דער פּיעסע באַטייליגען זיך:

בעני זיידמאַן, סיידי שיינגאָלד, העלען באַרנאַרדי, סילוויאַ פישמאַן, סעם אויערבאַך, סיימאָן וואָלף, מאַקס קלעטער, מאַקס הענינג, העלען בירא, און אַברהם לאַקס.

סיידי שיינגאָלד איז די ערליך פאַר־ליבטע וועלכע איז, נעבאַך, אַזוי אָפּגע־נאַרט געוואָרען פון איר געליבטען מאַקס קלעטער.

סיידי שיינגאָלד איז, ווי תמיד, גע־'כמעט', ווייל קלעטער'ן איז מויל איז דערצו אַריינגעלייגט געוואָרען אַזעלכע מאָדנע ווערטער מיט וועלכע ער האָט זיך כסדר געוואָרגען. זעהר שוואַך איז ער געווען אינ'ם צווייטען אַקט, ווען ער לאַזט וויסען זיין געליבטער אַז ער קע־מיט איר ניט חתונה האָבען. דער דאָ־זיגער מאַמענט, וועלכער האָט געקאָנט זיין זעהר דראַמאַטיש און איינדרוקספול, איז דורכגעשוואַכט פון עפּעס אַזוי וואַסער־דיג, אַז עס האָט מיר אַזש פאַרדראָסען.

זעהט איר, וואָלף האָט 'אויסגע־קלינט און אויסגעפרעסט' פאַר זיך אַ טייערע ראָליע. אַזאַ טיפּיטשנעס שניי־דער באַגעגען איך אויף אַ ספּעריינג עוועניג יעדען טאָג... און געפּיעלט האָט ער אַזוי מחיה'דיג, אַזוי חנ'עוודיג און אַזוי רעאַ־ליסטיש, וואָס האָט געוויס פאַרשאַפט פאַרגעניגען.

סעם אויערבאַך האָט זעהר געלונגען דורכגעפירט זיין ראָליע אַלס דער אַלטער גוטער קאָונטרי בחור. איך האָב שבת גע־זען אויערבאַכ'ן אין זיין נאַטירליכען גע־שטאַלט און ער איז מיר זעהר געפעלען געוואָרען. קודם־כל באַזיצט ער אַ וואונדערבאַרע דיקציע, אַ הילכיגע שטים און אַ נאַטירלכע האַלטונג אויף דער ביה־נע. צווייטענס לעבט ער זיך אַריין אין זיינע ראָליען און ער פאַרשטעהט זעהר גוט די טיפען וואָס ער שפּיעלט.

זייטמאַן אַלס דער פאָטער פון דער פאַרליעבטער איז געווען, מיט קליינע אויסנאַמען, גאַנץ אויסגעהאַלטען. ער איז אַהן ספּק, אַ באַגאַבטער שוישפּילער, אַוי־סער וואָס ער איז אַ מוזיק־מענטש. אַז חוץ דעם האָט ער, שבת אוז. באַוויזען אַז ער קען זינגען אַ לידעל מיט האַרץ... ער איז מוכ'ם עולם אויפגענומען געוואָרען מיט וואַרימע אַפּלאָדיסמענטען און באַנייס־טערונג און דאָס באַוויזט, אַז ער האָט אָנגערירט די מענשליכע סטרונע ביי די צושויער.

העלען בערנאַרדי איז געווען גאַנץ אומגעזירענד, הגם אַביסעלע צו שרייענד.

אַברהם לאַקס און סילוויאַ פישמאַן, זענען געווען, נעבאַך, איבערינג מענשען אויף דער ביהנע. אָבער זיי זענען שנעל געוואָרען די טאָן־געבער. לאַקס און פישמאַן זענען געווים אַ גלייכע פאַר פון גאַנץ...

העלען בודא האָט געהאַט די וואַס־פירישע ראָליע און זי האָט עס ניט שלעכט דורכגעפירט. מאַקס הענינג האָט אויך דורכגעפירט זיין קליינע ראָליע ניט שלעכט.

מאַראַנטאַ האָט צופיל רבנים און שוחטים

(פאָרזעצונג פון פּירוש 1)

באַלאַט פון די לעצטע קהלה וואָלען, אַלס באַוויזיז.

לאָיער ראָזענבערג זייגט אָן, אַז אויף'ן באַלאַט זיינען דאָ 65 מענשען און זיי זיינען נאָמינירט געוואָרען פון אַ נאָמי־נאַציאָנס קאָמיטע, אין בעט אויהם ער זאָל אָנרופען די אַכט וואָס פאַרוואַלטען מיט דער קהלה.

ער רופט אָן: שער, שיף, יאַרמאַ־לינסקי אין די איבערינע געדענקט ער ניט. ער ווייסט אָבער, אַז עס זיינען דאָ לייד־מעמבערס פון דער קהלה.

— פון וואַנען ווייסט איהר עס?

— מען האָט מיר געזאָגט.

— ווער?

ער דערמאָהנט פיינבערג, טייט, עפּ־שטיין, אַז זיי האָבען עס אויהם דער־צעהלט.

סכסוך מיט דער קהלה איז אַ פּער־זענליכער ענין

און דערפאַר האָט דער ווער העיר ניט מסכים געווען, מען זאָל אַראַבערענגען 3 רבנים פון אויסערן שטאָדט. וואָס זאָלען שליכטען דעם סכסוך.

ה. באַלטער דערקלעהרט באַלד, אַז מיט "פערזענליך" מיינט ער, אַז עס איז ניט קיין פראַגע פון רעליגיע, נאָר פון ביזנעס, פּרנסה, און פרעמדע מענשען, וואָס ווייסען ניט די הינע באַדינונגען קענען אַמאָל מיט זייער אַנטשיידונג שאַ־דען די שטאָדט.

ער באַשטעטיגט, אַז דער רב קעלמאַן און די פיער שוחטים וואָס דער ווער העיר האָט אָנגעשטעלט, זיינען קאָמפּליצירט אַלס אַזעלכע.

צוזאַמענגעשטויס צווישען דעם לאָיער וואָלדראַן און לאָיער ראָזענבערג

ווען לאָיער ראָזענבערג ווענדעט זיך צו לאָיער וואָלדראַן, דער פאַרטרעטער פון דער העיר, ער זאָל איהם זיינען דעם טשערעטער פון דער העיר. ווענדעט זיך וואָלדראַן אַן אויפגערעגטער צום ריכטער.

דער ריכטער שלאָגט איהם אויבער אַן אָנגעס, אַז אויב ער מיינט ניט דער־לאָזען, ראָזענבערג זאָל קענען זעהן דעם טשאַרטער, וועט ער רולען נעגען זיין פאַר־לאַנג.

וואָלדראַן גיט איבער דעם טשאַרטער צו ראָזענבערג'ן און פּראָטעסטירט, וואָס ראָזענבערג פאַרנעהמט צופיעל צייט מיט'ן אויספרעגען וועגען ניט וויכטיגע זאַכען.

דזשאַרדזש טייטלער האַלט אַז עס איז יאָ וויכטיג אויסצוגעפינען, צו האָבען די נענער און אָנקלאָגער פון דער קהלה ווירקליך פּרינציפּיעלע טענות, אָדער פּערזענליכע מאָטיוון. און ראָזענבערג געהט אָן מיט זיין אויספרעגען.

בערמאַן באַשטעטיגט קאָהענס עדות זאָגען וועגען אַגרימענט צוצובערעכען די קהלה.

מאַקס בערמאַן, אַ פיה אויפקופער, דערצעהלט, אַז אַלס פאַרטרעטער פון ער העיר האָט ער זיך באַטייליגט אין דער אונטערהאַנדלונגען צווישען דוש. קאָהען, פון דער בוטשערס אַסאָסיאַיישאַן, און דעם ער העיר. אין דעם קאָנטראַקט, וואָס איז געמאַכט געוואָרען צווישען ביידע צדדים איז בפירוש דערמאָהנט געוואָרען, אַז דער ער העיר וועט באַקומען צו 1½ סענט פון פונט כשר פלייש, אָבער ערשט נאָכדעם ווי די קהלה וועט צובראָכען ווערען, ביז דאַן וועט מען שעכטען אומ־זיסט.

הלכות שחיטה

ביי דער נאָכמיטאָג זיצונג פון דער קהלה - ועד אונטערזוכונג, וועלכע קומט אַפּ אַלאַזען. דער האָבען נע־באַר אַלע גאַנץ געשמאַק געשוויצט, סיי דער ריכטער און סיי די אַרזואַקאַטען, איבערהויפּט האָט נעבאַך געשוויצט אַ יונגערהאַנדלשיק, וועלכער איז געווען געוואָרען אַלס איבערזעצער פאַר דעם שוחט יוסף קירשענבוים, וועלכער שעכט פאַר'ן ועד העיר. מר. קירשענבוים, וועל־כער איז פיער יאָהר אין טאַראַנטאַ, האָט געגומען וויזען קבלה, וועלכע ער האָט פון רבנים גאונים אין פּוילען, וואו ער איז קרוב צו דרייסיג יאָהר געווען אַ שו'ב, און אַזוי ווי אין ענגליש האָט ער ניט געקענט ריידען, האָט עס דער איבער־זעצער גענומען דערצעהלען פאַר איהם.

פון מר. קירשענבוים'ען האָט זיך דאָס געריכט דערוואוסט דיקי שחיטה, און אַז די אַרזואַקאַטען זענען אַרויס מיט גאַנצע צייהן אין בלויז גאָט'ס נסים.

מר. קירשענבוים האָט דערקלעהרט, אַ זער איז אין טאַראַנטאַ, געצוואונגען גען צו זיין אַ שוחט עופות בלויז דערפאַר וואָס די קהלה און די שוחטים האָבען איהם ניט געוואָלט צולאָזען צו שעכטען גסות, אָבער מיט אַ דריי חדשים צוריק וועט ער האָט באַקומען אַ געלעגענהייט צו שעכטען גסות פאַר מר. גראָס'ן, האָט ער עס געטאָן, און ער וועט אָנגעהן מיט זיין אַרבייט אַזוי לאַנג ווי מען וועט איהם דערפאַר באַצאָהלען.

וואָס עס איז שייך השגחה, האָט ער געוויזען מיט אַן אַנגאַס אין "אידישען ישורתאַל", אַז ער שטעהט אונטער דער השגחה פון הרב קעלעמאַן.

ווען די אַרזואַקאַטען האָבען דער־פיהלט, אַז אין הלכות שחיטה זענען זיי טומפּיג, האָבען זיי מר. קירשענבוים'ן אָפּגעלאָזען. די אונטערזוכונג איז נאָך אָבער מיט די שוחטים ניט פאַרטיג. אויף היינט זענען געבליבען אויסצוהערען די אַנדערע שוחטים, וועלכע שטעהען מיט'ן ווער העיר.

דער צווייטער וויכטיגער ערות ביי דער נאָכמיטאָג זיצונג איז געווען סעם קורץ, דער סעקרעטאַר פון דער קהלה. ער האָט עמפּאַטיש דערקלעהרט, אַז אויסער איהם אַליין וועלכער נעהמט 12.50 דאָ־לאַר אַ וואָך אַלס פינאַנציעלער און קאָ־רעספּאָנדענט סעקרעטאַר, באַקומט קיינער פון דער קהלה ניט קיין געהאַלט. אַלע געל־טער ווערט צופיילט צווישען רבנים, שוחטים, משגיחים און אויף צדקה.

מר. קורץ האָט אויך געגעבען אַ גע־נויע דערקלעהרונג אַזוי אַזוי די קהלה ווערט צוואַמענגעשטעלט, ווי אַזוי די פאַראַמלונגען ווערען געפירט, און ווי אַזוי די דירעקטאָרען באַאַרד פונקציאָ־נירט, און אַז אַלע שוהלען אויסער אַגודת אחים אויף מאַרקהאַם סטריט און די לידער שוהל אויף אַנוסטאַ עוועניו, באַ־לאַנגען צו דער קהלה.

האַי קאָמישאַנער פּלאַנצט אַ בוים ירושלים, אַפּריל 4 (איטאַ)

דער האַי קאָמישאַנער האָט היינט מסכים געווען צו פּלאַנצען אַ בוים מאָר־נען אינ'ם באַלפור וואַלד פון קרן קומת, פאַרענדיגענדיג דערמיט דעם פּלאַנצונג סעזאָן אין פאַלעסטינע און פאַרענדיגענ־דיג דעם וואַלד וועלכער באַשטעהט פון דריי הונדערט טויזענט בוימער וואָס פלו־מער האָט אָנגעהויבען אין 1928.

אינ'ם זעלבען געגענט ווערט גע־פּלאַנט דער וואַשינגטאָן וואַלד.

דאַגלאַס פּעירבענקס, דזשר. און דזשאַאַן בלאַנדעל אין 'יוניאָן דעפּאָ'. קומט פרייטאָג אין גאַרדען.

מאַריאָן מאַרש אין "אונטער 18" קומט אין ליבערטי מאָרגען.

וויליאַם פּאַועל אין "היי פּרעשער" היינט אין דאָטשעס.

א פּיעסע מיט אַן אונטערשלאַק, געשפּילט פרייטאָג און שבת אין סטענדאַרד טעאַטער

פון ל. יפה

ווען די ערשטע צוויי אַקטען איז זי גע־ווען זעהר בלאַס. בלויז אינ'ם דריטען איז זי געקומען אביסעל צו זיך.

ווענען קלעטער'ן קאָן מען אויך זאָ־גען, כמעט, דאָס זעלבע. איך זאָ־גען, כמעט, ווייל קלעטער'ן איז מויל איז דערצו אַריינגעלייגט געוואָרען אַזעלכע מאָדנע ווערטער מיט וועלכע ער האָט זיך כסדר געוואָרגען. זעהר שוואַך איז ער געווען אינ'ם צווייטען אַקט, ווען ער לאַזט וויסען זיין געליבטער אַז ער קע־מיט איר ניט חתונה האָבען. דער דאָ־זיגער מאָמענט, וועלכער האָט געקאָנט זיין זעהר דראַמאַטיש און איינדרוקספול, איז דורכגעשוואַכט פון עפּעס אַזוי וואַסער־דיג, אַז עס האָט מיר אַזש פאַרדראָסען.

זעהט איר, וואָלף האָט 'אויסגע־קלינט און אויסגעפרעסט' פאַר זיך אַ טייערע ראָליע. אַזאַ טיפּיטשנעס שניי־דער באַגעגען איך אויף אַ ספּעריינג עוועניג יעדען טאָג... און געפּיעלט האָט ער אַזוי מחיה'דיג, אַזוי חנ'עוודיג און אַזוי רעאַ־ליסטיש, וואָס האָט געוויס פאַרשאַפט פאַרגעניגען.

סעם אויערבאַך האָט זעהר געלונגען דורכגעפירט זיין ראָליע אַלס דער אַלטער גוטער קאָונטרי בחור. איך האָב שבת גע־זען אויערבאַכ'ן אין זיין נאַטירליכען גע־שטאַלט און ער איז מיר זעהר געפעלען געוואָרען. קודם־כל באַזיצט ער אַ וואונדערבאַרע דיקציע, אַ הילכיגע שטים און אַ נאַטירלכע האַלטונג אויף דער ביה־נע. צווייטענס לעבט ער זיך אַריין אין זיינע ראָליען און ער פאַרשטעהט זעהר גוט די טיפען וואָס ער שפּיעלט.

זייטמאַן אַלס דער פאָטער פון דער פאַרליעבטער איז געווען, מיט קליינע אויסנאַמען, גאַנץ אויסגעהאַלטען. ער איז אַהן ספּק, אַ באַגאַבטער שוישפּילער, אַוי־סער וואָס ער איז אַ מוזיק־מענטש. אַז חוץ דעם האָט ער, שבת אוז. באַוויזען אַז ער קען זינגען אַ לידעל מיט האַרץ... ער איז מוכ'ם עולם אויפגענומען געוואָרען מיט וואַרימע אַפּלאָדיסמענטען און באַנייס־טערונג און דאָס באַוויזט, אַז ער האָט אָנגערירט די מענשליכע סטרונע ביי די צושויער.

העלען בערנאַרדי איז געווען גאַנץ אומגעזירענד, הגם אַביסעלע צו שרייענד.

אַברהם לאַקס און סילוויאַ פישמאַן, זענען געווען, נעבאַך, איבערינג מענשען אויף דער ביהנע. אָבער זיי זענען שנעל געוואָרען די טאָן־געבער. לאַקס און פישמאַן זענען געווים אַ גלייכע פאַר פון גאַנץ...

העלען בודא האָט געהאַט די וואַס־פירישע ראָליע און זי האָט עס ניט שלעכט דורכגעפירט. מאַקס הענינג האָט אויך דורכגעפירט זיין קליינע ראָליע ניט שלעכט.

נייעס פון איבער גאנץ קאנאדע

כעל חכית פון דער חרג׳עטען פארם ארבעטער האט צונעזאנט א דזשאב און צונערעדט אים זיך אינשורענען

ראקלאנד, אנט. אפריל 5.

ווילאם דוש, לאראק האט זיך באמיהט אז הערי מעיליאן, אן ענגלישער נאר וואס אריבערגעקומענער און הענרי פאקעט, אן 18 יאהריגער יתום, זאלען ארויסנעהמען אינשורענס פאליסיס. דעם לעצטען האט ער צונעזאגט צו געבען א דזשאב און האט איהם געווארענט קיינעם וועגען דעם ניט רערצעהלען די אן־דערע פאקטען האבען זיך ארויסגעוויזען ביי דער היינטיגער אויספארשונג.

לאראק איז אנגעגעבען אלס דער וואס דארף באקומען לויט אן אינשורענס פאליסי 10 טויזענט דאלאר אין פאל, ווען לעא בערזשעראן וועט שטארבען מיט א נישט נאטירליכען טויט.

לאראק האט אנגעוויזען אן אינשורענס אגענט אויף אטאנאס לאמארש פון מאסאן, קווייבעק, מיט 18 מאנאטען צוריק איז לאמארש דערטרונקען געווארען. לאראק און זיין ארבייטער עמאנועל לאווענטואר, וואס איז אויך אנגעזעהן געווען ביי בערזשעראנס טויט, זיינען געווען די איינציגע, וואס האבען צוגעזעהן, ווי לאמארש איז מיט׳ן אויטאמאביל אריינגעפאהרען אין וואסער.

אין א קורצע צייט נאכדעם האט דעם דערטרונקענעם פאטער אריינגעטראגען אין א באנק 10.000 דאלאר. יעצט האט ער דארט בלויז 10 דאלאר.

אין די לעצטע 18 מאנאטען האט לאראק אין פארשיעדענע בענק געקעשט טשעקס אויף דעם דערטרונקענעם פאטערס אקאונט ביז מיר טויזענט דאלאר.

שרעסליכע טראגעדיע זייזט זיך ארויס אלס נאך ערעקשאן שנעפסל

מאנטרעאל, אפריל 5.

א שרעקליכע טראגעדיע און זעהר א מיאוסער פארברעכען, וואס האט אויסגערעגט דער שטארדט און געשטעלט פאליציי אויף די פיס אין געיעג נאך א באנדע וויסע שקלאפען הענדלער היינט פארטאג, האט זיך אין עטליכע שעה ארום ארויסגעוויזען פאר א נישט וויכטיגער רעזולטאט פון די נעכטיגע וואהלען.

א יונגע שעהנע מיידעל איז געפונען געווארען פארטאג אין א קארודאר פון אן אפארטמענט. עס האט אויסגעזעהן אז זי איז טויט. איהרע קליידער זיינען געווען אין אזא אונארדנונג, וואס האבען לייך דערצעהלט אז דא איז פארגעקומען א מיאוסער פארברעכען.

ארויסגערופענע פאליציי האט פעסט געשטעלט אז זי לעבט. נאר זי איז פארטויבט און קען צו זיך ניט קומען.

דעטעקטיווס האבען זיך ארויסגעלאזט ארבייטענדיג אויף דער טעאריע, אז דאס מיידעל האט זיך געלאזט פארפירה־רען פון א באנדע, וועלכע האבען איהר גענעבען א פארשלעפערונגס מיטעל און נאכ׳ן אויסניצען זי איהר ארויסגעוואר־פען.

אין עטליכע שעה שפעטער איז דאס מיידעל צו זיך געקומען אין האספיטאל, און זי האט זיך מודה געווען, אז זי האט אויף א הוליאנקע לכבוד די רעזולטאטען פון נעכטיגע וואהלען אריינגעכאפט מיט עטליכע שנאפסען צופיעל.

מען האט איהר אפגעלאזען אהיים.

שטאט ראט רייסט אי־כער זיצונג צוליב האקי־ניים

נארד בעי, אפריל 5.

דער שטאדט־ראט איז לעצטען אוועגנ־געווען פארטיעפט אין א היציגער דעבא־טע, וועגן איינער פון די אלדערמען האט דערמאהנט, אז אין דער צייט קומט פאר די גיים צווישען די סאדבורי "וועלף און וויניפעגער "מאנארכען" אין וויניפעג.

דער שטאדט־ראט האט איבערגערי־סען די זיצונג אום צו געבען א געלעגענ־הייט די אלדערמען מיט׳ן מעיאר צו הע־רען די גיים אויפ׳ן ראדיא.

היינט האט דער שטאדט־ראט אנגע־נומען א באגריסונגס רעזאלוציע צו סאד־בוריס זיעג.

„דאקטאר" אונטער א קלאגע פון טויטשלאג ארעסטירט און באפרייט

נייאגרא פאלס, אנט. אפריל 5.

"דאקטאר" טאמאס וואגנר, וואס איז געזוכט געווארען פון דער פאליציי אין פארבינדונג מיט׳ן טויט פון דער 15 יאהריגער אמבער פעי בעטנער, דעם 14־טען מערץ, איז ארעסטירט געווארען אין טריוואנדא, נ. י. ער איז אבער אין עטליכע שעה ארום באפרייט געווארען, ווען עס האט זיך ארויסגעוויזען, אז די קלאגע פון טויטשלאג איז ניט פון די, פאר וועלכע מען קען איהם אויסוויזען קיין קאנאדע.

פיפערהענינג און פיינטינג

מיר דערקאריטען אייערע רומס פאר 5 דאלאר און העכער מיט אונזערע פיפער, ארבייט גאראנטירט. טעלעפאנירט גלייך לאידבורט 2350.

(650-5-2)

אויסראטען גאראנטירט

וואנצען, ראטשעס, מילבען א. וו. ארבייט, וואס שטעלט צופרידען, צו פרייזען, וואס שפארען אייך איין געלט.

לייסענסד אפערייטארס

באשעפטיגט.

NATIONAL Exterminating Co.

מעלראז 1651

אדווערטייזט אין „זשורנאל"

פיינטינג, פייפער הענינג

מיר דערקאריטען אייערע רומס פאר 5 דאלאר א רום. מיט אונזערע פייפער. טעלעפאנירט גלייך: — לאמבארד 6951.

IMPERIAL

איין וואך בלויז

די אירישע קאמיקערין וואס אין כא ריטט איבער דער גאנצער וועלט

סאפי טאקער

פערזענליך

מיט טער שאפירא און טשארלס דריין

נייע לידער! נייע קליידער!

אויפ׳ן ליידענט:

„האטעל קאנטינענטאל"

DUCHESS THEATRE

Dundas cor. Markham

דאנערשטאג, פרייטאג און שבת

7־טען, 8־טען און 9־טען אפריל

בלויז דאנערשטאג

פרייע דינער דישעס

צו אונזערע ליידים באזוכער

א נייע ליבעס שפאנונג.... און זעהר לעבעדיגסטען און פרעהליכסטען ראמאן

זשאנעט גייגאר

טשארלס פארעל

— אין —

„דעלישיוס"

מוזיק פון דזשארדזש גערשווין.

הרב מאיר צבי לעווי

וואוינונג איז איצט

362 פאלטערסטאן

בולוואד

דאונסטערז, צווישען קאלעדזש און אלסטער.

טריניטי 3139

די הויז איז אפען פאר יעדען צו ענטפערען אלע רבנישע ענינים.

EMPIRE

צוויי מאל טעגליך 8.30 — 2.30

די גאנצע וואך

די פאמאס און פערלמורטער פון בורלעסק!

דזשאזעף וואטסאן

וויל ה. קאהן

— אין —

פליטקין און סלאטקין

פאלו בראזיל, בעאולא העיס

— אין —

18 — עלען גילבערט

פענסי סטעפערס — 18

פרייזען:

ליידים מאטינע טעגליך 25ס.

אוועגנס: 25ס. ביז $1.00.

מאטינעס: 25ס. און 50ס.

קאלומביא בורלעסק

GARDEN THEATRE

College at Spadina

היינט און מארגען

אין קאמף נעגען די מענער פון גאנצען שטארטעל — אין קאמפיין פאר מעיאר און פאר ערהליכער פאליטיק. איהר וועט זיך האלטען ביי די זייטען ווען איהר וועט זעהן

POLLY MORAN and MARIE DRESSLER in "POLITICS."

מערי דרעסלער

פאלי מאראן

— אין —

„פאליטיקס"

LIBERTY

Dundas at Spadina

היינט דער לעצטער טאג

גרויסער דאבעל ביל

עליסא לאנדי און

וויקטאר מעקלאגלין

— אין —

„וויקעד"

מיצי גרין, ערנא מעי אליווער, לואיס פאזענדא און דזשייקי סערל אין

„פארבידען אדווענטשור"

א שטאלץ פאר גרויס און קליין!

STANDARD THEATRE

אונזער נייער טעלעפאן נומער איז: וויווערלי 6950

אב. קאגוט פרעזענטירט די גרויסע קינסטלער קא.

די באליעבטע און אנערקענטע קינסטלערין

סיידי שיינגאלד

— מיט —

סעם אוירבאך סיימאן וואלף

בעני זיידמאן, מאקס קלעפער, מאקס היינינ, העלען בידא, העלען בערנאדי און סילוויא פישמאן און אברהם לאקס.

מיטוואך דעם 6־טען אפריל

ליידים פריי 2 פאר איינס

פאזיטיוו דאס לעצטע מאל דעם סעזאן

סיידי שעהנגאלד׳ס געקרוינטער סוקסעס.

„א הארץ וואס בענקט"

פון בן מנחם, אויפגעפיהרט פון סעם אוירבאך. מוזיק פון בעני זיידמאן.

פרייטאג אוועגנט שבת בייטאג און אוועגנט

דעם 8־טען און 9־טען אפריל

פאזיטיוו צום ערשטען מאל אין טאראנטא

„גלויב דיין פרוי"

קאמעדיע־דראמע מיט געזאנג פון וואלף און פריימאן.

מוזיק פון ב. זיידמאן. אויפגעפיהרט פון סעם אוירבאך.

איבערראשענדע ספעשעלס לכבוד פסח!

94 פיס דינער סעט רעגולער $10.00 בלויז $6.95

דינער סעט — רעגולער $18.00 — פאר — — — — $12.95

עניימלעך טעפ, גרויסע און קליינע, פרייפאנען, אויך נאוועלטיס פינטס, וואדנישעס, רופינג סופליס און עלעקטריקאל סופליס און התנה פרעזענטס.

בלעך ארבייט געמאכט, נייע און אלטע פאריסיסס צו בילינסטע פרייזען.

מ. בעלאצקי׳ס הארדוועיר סטאר

548 קאלעדזש סטריט

פוירניטשור

אויף יום טוב!

שעהן, מאדערן און בילינ

בעט

סאגלעס גאראנטי

ספרינג, און ענגליש

טעקינג מאטראץ

קאמפליט

$12.75

אויסלאט מאדערנע פעטענס פון 35 סענט א יארד

אויך אלערליי פארניטשור

GRISOR'S FURNITURE STORES

222 פארלאמענט סט. עלגין 7515

965 בלור סט. וועסט לאמבארד 8447

איר דארפט נישט אפלייגען ביז בעסערע צייטען!

שאפט אייך איין יעצט, לכבוד פסח, איינעם פון די וואונדער־בארע בארגינס, וואס איהר קריגט ביי די ניי־דערעפענטע

מייפעל ליף אפהאלסטערינג לט.

נייע טשעסטערפילדס און טשעסטערפילד סעטס

פון $37.50 און העכער

מיר פיקסען אויך אלערליי פארניטשור.

ספעציאליסטען אין איבערציהען אלטע טשעסטערפילדס בילינ

נוצט אוים די געלעגענהייט! עסטימייטס פריי

Maple Leaf Upholstering Ltd.

77 YORK STREET (IN REAR)

טעלעפאן וויווערלי 2878

MAPLE LEAF GARDENS :— רעסלינג

דאנערשטאג, 7־טען אפריל 1932

רעי סטיל געגען דזשינא גאריבאלדי

דריי וואונדערבארע פרעלימינערים

צוגעגעבענע פיטשור — בראדקעסט פון דער מייפעל — רענרזשערס גיים אין די אינטערמישאנס דירעקט פון פאסטאן.

טיקעטס אין מודי׳ס, קינג עדוארד האטעל און מייפעל ליף גארדענס. — 50ס. ביז 2.00 פלוס טעקס. ליידיס מיט באגלייטער: 25ס.

QUEENSBURY BOXING and WRESTLING CLUB, Jack Corcoran, Promoter

איין די זיכערסטע און עקאנאמישסטע דערפינדונג

צו ראטעווען אייער שפיין, זומער, ווען מילך ווערט זויער, פרוכט און פלייש ווערט איבערגעפירט, נוצט איין צו פארהיטען אייער שפייז א קיילעכדיג יאהר.

די איינציגע אירישע איין מאנופעקטשורער אין קאנאדע.

ה. גרינבערג איין קא.

146 וואלסלי סט.

וויווערלי 1214

מענער העטס 59ס. — ליידיס העטס 59ס.

זעהט די סייווינגס!

מענער סוטס

און אויבערמאנטלען

דריי קלינד און געפרעסט

59 ס.

זיידענע דרעסעס פלעין, פענסי אדער פליטער 89 סענט

ליידיס קאוטס איינשליסענדיג פאר געטרימטע 79 סענט

MAJESTIC CLEANERS — VETERAN CLEANERS

האדסאן 6891—7734 | טעלעפאנירט אירגענד וועלכען נומער | הילקרעסט 1333—1334

פריי געגומען און דעליווערט אין יעדען טייל פון שטארט

אידישע פרויען!

מאכט אייערע באשטעלונגען אויף

מאנישעוויטץ מצות

פארפעהל, מצה מעהל און אנדערע פראדוקטען

ביי אייער נראסער באצייטענס. אזוי אז אייער אדרעס זאל קענען צוגעשטעלט ווערען אין צייט, איידער עס ווערט שפעט און די גראסערס ווערען "ביזי".

די מאנישעוויטץ פארטרעטער פאר גאנץ אנטאריא

זענען:

אנטאריא גראסערס לימיטעד

6 וועלינגטאן סטריט וועסט. טעלעפאן עדעלייד 9994

קאופמאן בראדערס און פיין

117 וואולזלי סטריט. טעלעפאן עדעלייד 9175

מאכט אייערע מצות באשטעלונגען פאר פסח וואס פריהער. מיר זאלען אייך קענען צופרידענשטעלען.